

Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ
6800 Hódmezővásárhely
Dr. Rapcsák András út 16-18.
Tel./Fax.: 06 62 242 224

A TORNYAI JÁNOS MÚZEUM, KÖNYVTÁR ÉS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

2022. ÉVI INTÉZMÉNYI BESZÁMOLÓJA

Összeállította:

Domjánné Szénási Edit
mb. főigazgató

Hódmezővásárhely, 2023. április 17.

I. BEVEZETÉS

Intézményünk 2022. január 1-től látja el integrált kulturális szervként Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város múzeumi, könyvtári és közművelődési feladatait. Az elmúlt év legnagyobb feladata az ösztintézményi struktúra alapján a feladatmegosztás és a tevékenységek összehangolása volt. Az ösztintézmény élén álló főigazgató munkáját a tagintézmények igazgatói segítették, bár a többszöri vezetéváltás az év során megnehezítette a munkavégzés gördülékenységét. További hátráltató tényezők az energiaválság kezelésére irányuló megszorítások voltak, Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 327/2022. (X.27.) határozata egyes telephelyeink teljes vagy részleges bezárását eredményezte 2022 novemberétől.

Ezek ellenére a szakmai munka töretlenül folyt, így a város lakosságának kulturális igényeit mindhárom intézményegység a saját profiljának megfelelően hiánytalanul ki tudta szolgálni.

Múzeumi tevékenység: a Tornyai János Múzeum, az Alföldi Galéria, az Emlékpont, valamint a Magyar Tragédia 1944 Kiállítóhely tudományos és közgyűjteményi ügyeit Dr. habil Miklós Péter címzetes egyetemi tanár az év elején szakmai tanácsadóként, majd július 1-től – Megyesi Beáta leköszönésével - főigazgatóként koordinálta. A szakmai munka eredményeképp a múzeum több néprajzi, helytörténeti és régészeti kiállítást szervezett, amelyek közül kiemelkedik a 68. Vásárhelyi Őszi Tárlat, amely a legjelentősebb és leghosszabb múltra visszatekintő hazai képzőművészeti seregszemle. Mind az állandó, mind az időszakos tárlatok népszerűsítésében nagy szerepet kap a múzeumpedagógiai tevékenység, mellyel interaktív módon tudjuk élményalapúvá tenni helyi és országos jelentőségű kultúrkinccseink befogadását mind a gyermek-, mind a felnőtt korosztály körében. A múzeum régészeti, néprajzi és helytörténeti tevékenységéhez kapcsolódóan restaurátorműhelyünk az év során 2630 műtárgy tisztítást, 526 konzerválást és 1656 restaurálást hajtott végre.

Nyilvános könyvtári tevékenység: A Németh László Városi Könyvtár és Pósa Lajos Gyermekkönyvtár Domjáné Szénási Edit igazgatása alatt az év során folyamatos nyitvatartás mellett működött. A gyermekkönyvtár szolgáltatásait az év végén az olvasóteremben biztosítottuk, így a legkisebbek sem maradtak könyvtári ellátás nélkül. A friss dokumentumbeszerzéseknek és az igényeknek megfelelő tudatos programszervezői tevékenységünknek köszönhetően a könyvtári látogatói számok a tavalyi évhez képest megduplázódtak, 11 33 fő < 23 166 fő (205%). A könyvtár emellett hiánypótló szerepet tölt be a használóképzések szervezésében, lebonyolításában, továbbá keresletnövekedést tapasztaltunk a könyvkötészeti szolgáltatások iránt is.

Közművelődési tevékenység: A Bessenyei Ferenc Művelődési Központ és telephelyei tevékenységét Varga Anikó igazgató távoztával az év második felében Kiss Tímea koordinálta. A Bessenyei Ferenc Művelődési Központ 2022-ben mintegy 220 programot bonyolított le, közel 25.000

fős látogatottsággal. A programok között színházi előadások, koncertek, hangversenyek, kiállítások, iskolaestek, nyári táborok és jeles napi események szerepeltek. A művelődési központ közösségfejlesztő és öntevékeny csoportoknak is rendszeresen otthont ad, szakkörök fogadásával, s saját színjátszó kör működtetésével szolgáltuk a lakosok közösségi kulturális és öntevékeny igényeit. A fiatalokat a nyáron 1 éves fennállását ünneplő Ifjúsági Klub várta e korosztálynak szóló változatos programokkal (szintén folyamatos nyitvatartás mellett).

2022. július 29-én zárult a TOP-6.9.2 „A helyi identitás és kohézió erősítése” pályázat. A zárásig 77 programot valósítottunk meg ebben az évben, amiből 4 a Művelődési Központban, 12 az Ifjúsági Klubban, 4 a Tájházban, a többi pedig a célterületeken belül valósult meg.

A beszámoló külön részegységként tartalmazza a három kulturális terület (múzeum, könyvtár és közművelődés) 2022. évi eredményeit.

A jövőben is törekszünk a közgyűjteményi és közművelődési feladatok lehető legmagasabb színvonalon való ellátására, szakmai munkánk által a látogatói elégedettség fenntartására, a pandémia időszaka után ismét javuló teljesítménymutatók töretlenségének megtartására.

II. SZEMÉLYI-SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK

Az engedélyezett álláshelyek száma 2022-ben 64 fő.

2022. január 01-én az intézmény statisztikai létszáma 50 fő.

Január

- 2022. január hónap 01. napjától a Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ főigazgatója Megyesi Beáta.

Február

- 2022. február hónapban személyi változás nem történt.

Március

- 2022. március hónap 01. napján 6 fő intézményi takarító teljes munkaidős jogviszonya létrejött.

Április

- 2022. április hónapban személyi változás nem történt.

Május

- 2022. május hónap 29. napján az Emlékpont gondnokának jogviszonya nyugdíjba vonulás miatt megszűnt.

Június

- 2022. június hónap 20. napján Varga Anikó a Bessenyei Ferenc Művelődési Központ igazgatójának jogviszonya közös megegyezéssel megszűnt.
- 2022. június hónap 30. napján az Emlékpont közönségkapcsolati munkatársának jogviszonya közös megegyezéssel megszűnt.
- 2022. június hónap 30. napján 1 fő könyvtáros (NLVK) jogviszonya közös megegyezéssel megszűnt.
- 2022. június hónap 30. napján Megyesi Beáta főigazgató jogviszonya közös megegyezéssel megszűnt.

Július

- 2022. július hónap 01. napjától a Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ főigazgatói feladatait Dr. Miklós Péter látta el.
- 2022. július hónap 01. napján 1 fő könyvtáros/könyvtárigazgató - helyettes jogviszonya létrejött.
- 2022. július hónap 01. napján 1 fő közművelődési munkatárs (BFMK) jogviszonya létrejött.

Augusztus

- 2022. augusztus hónapban személyi változás nem történt.

Szeptember

- 2022. szeptember hónap 20. napjától takarítói helyettesítésre 1 fő intézményi takarító (Emlékpont) jogviszonya létrejött.

Október

- 2022. október hónap 01. napján 1 fő közművelődési szakember (BFMK) jogviszonya létrejött.
- 2022. október hónap 10. napján 1 fő intézményi takarító (Emlékpont) jogviszonya próbaidő alatt a munkavállaló kérésére megszűnt.

November

- 2022. november hónap 16. napján 1 fő közművelődési szakember (BFMK) jogviszonya próbaidő alatt megszűnt.

December

- 2022. december hónap 31. napján Dr. Miklós Péter főigazgató jogviszonya közös megegyezéssel megszűnt.

Intézményünk a 2022-es évben a Magyar Nemzeti Múzeum kulturális közfoglalkoztatási programján keresztül 3 főt foglalkoztathatott dokumentációs előadó munkakörben.

A Kormányhivatallal kötött hatósági szerződésben foglaltaknak megfelelően hosszabb időtartamú közfoglalkoztatotti státuszban intézményünk 1 fő számítógépes adatrögzítőt (NLVK) foglalkoztatott.

Intézményünk 2022. évben is foglalkoztatott a nyári időszakban diákokat a Munkaügyi Központon keresztül. 2022. július 01. és 2022. augusztus 31. között összesen 17 diák került foglalkoztatásra.

2022. december 31. napján az alkalmazásban állók munkajogi állományi létszáma 57 fő. Az alkalmazásban állók redukált statisztikai állományi létszáma 53 fő.

A Tornyai János Múzeum Képzőművészeti Gyűjteményének 2022. évben nem volt kijelölt, megfelelő szakképzettséggel bíró (művészettörténész) felelőse – se saját alkalmazottként, se megbízási szerződés keretében.

A TORNYAI JÁNOS MÚZEUM ÉS TELEPHELYEI SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE

III. SZOLGÁLTATÁSI FELADATOK

III/1. Közönségkapcsolatok:

III/1.a. Közművelődési rendezvények és a rendezvények résztvevőinek száma

Tornyai János Múzeum:

A népi kiállítóhelyeken megvalósított 6 jeles napi és egyéb program lebonyolítása a néprajzkutatónk szakmai közreműködése mellett 650 fő részvételével zajlott le.

2022.06.25-én megrendezett Múzeumok Éjszakája programon 1050 fő vett részt.

Helytörténet: 15 db tárlatvezetés, 222 fő

Januárban a *Kalmár Zsigmond (1860-1941) emlékezete* című időszak kiállítást a Szathmáry Kollégium diákjai tekintették meg csoportosan.

Márciusban a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálat Hódmezővásárhelyi Gyermekotthon diákcsoportjának és gondozóiknak tartottunk tárlatvezetést, illetve a Kalmár Zsigmond Szakgimnázium és Szakközépiskola 11. osztályosai tekintették meg a *Kingéci tallérlelet* című időszak kiállítást. Szintén ebben a hónapban *Múzeumi rejtélyek és műhelytitkok nyomában* című tárlatvezetésünkön 15 fő vásárhelyi érdeklődő vett részt.

A *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című időszak kiállításunkat június 16. és szeptember 23. között 10 alkalom során 135 fő tekintette meg csoportos tárlatvezetés keretében.

Szeptemberben a múzeum állandó kiállításait tekintette meg szervezett vezetéssel egy 14 fős budapesti nyugdíjas csoport.

Emlékpont: 13 db tárlatvezetés

Februárban a Cseresznyés kollégistáknak tartottunk tárlatvezetést.

Márciusban 4 csoportot fogadtunk szervezeten. Ezek közül kettő más városból érkezett, Orosházáról (20 fő), illetve egy középiskolás csoport Szegedről (30 fő). Ezen felül egy helyi nyugdíjas (24 fő), illetve egy középiskolás csoportnak (29 fő) tartottunk tárlatvezetést és rendhagyó órát az 50-es évekről.

Május 28-án a városi történelmi vetélkedő zajlott le az Emlékpontban.

Július 1-én tárlatvezetést tartottunk 22 fő Erasmus-programban részt vevő külföldi vendég számára (Rock a tanóra körül)

Október hónapban további 2 tárlatvezetés zajlott ÁGOTA diákok (12 fő) és egy vidéki iskolai csoport (90 fő) számára, rendhagyó tanórával az 50-es évekről

2022. október 23. tárlatvezetés 36 szegedi középiskolásnak, majd rendhagyó tanóra az 50-es évekről és 1956-ról.

Ugyanezen a napon Színpad-kínpad 1956-1958 címmel Nagyváradi Erzsébet és Rubold Ödön színművészek nyilvános pódiumelőadását tekinthették meg az érdeklődők.

Október 27-én tárlatvezetés, majd rendhagyó tanóra a GULAG-jelenségről 80 diák részvételével.

November 1-jén tárlatvezetés 50 nyugdíjasnak, majd rendhagyó tanóra az 50-es évekről és 1956-ról.

Alföldi Galéria: 6 db tárlatvezetés, 183 fő

Az Alföldi Galéria állandó kiállításának megtekintésére március hónapban a Napfény Fotóstúdió (30 fő), illetve júniusban a Szabadkai Spartak Kosárlabda Klub (40 fő) számára tartottunk csoportos tárlatvezetést.

2022. október 27. és nov. 24. között 4 csoportos tárlatvezetés valósult meg a 68. Vásárhelyi Őszi Tárlat megtekintésére a Rotary Klub, az ArtPagony Művészettörténeti Önképzőkör, a Honismereti Egyesület tagjai számára, összesen 113 fő részvételével.

III/1.b. A hátrányos helyzetűeket (kiemelten a romákat), valamint a fogyatékkal élőköt célzó, a társadalmi együttélést és a felzárkózást elősegítő programok és a programok résztvevőinek száma

Múzeumpedagógiai foglalkozás: Wesley János Ált. Isk., Szeged - 6 alkalom 50 fő

Múzeumpedagógiai foglalkozás: Aranyossy Ágoston Ált. Isk., Hmvsz. - 1 alkalom 30 fő

Emlékpont: tárlatvezetés az állandó kiállításon, ÁGOTA diákok, 12 fő

III/1.c. Nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok és a programok résztvevőinek száma

-

III/1.d. Ismeretterjesztő előadások és a résztvevők száma

Néprajz:

Ismeretterjesztő előadás a BFMK által szervezett vásárhelyi hímzéshez kapcsolódó workshop résztvevői számára 2022. 03. 12-én a Tornyai János Múzeumban. A résztvevők száma: 10 fő.

6 alkalommal ismeretterjesztő néprajzi előadás a népi kiállítóhelyeken szervezett jeles napi és egyéb programok keretében. A résztvevők száma összesen: 650 fő.

Legendás lények Vásárhelyen ismeretterjesztő előadás 2022.06.25-én a Tornyai János Múzeumban. Résztvevők száma: 15 fő.

Ismeretterjesztő előadás 2022.08.19-én a vásárhelyi hímzésről az Emlékpontban.

A Németh László Városi Könyvtár helyismereti előadás-sorozatának meghívott előadójaként Terendi Viktória 2022.09.12-én ismeretterjesztő előadást tartott *Hogyan kapcsolódtak ki a vásárhelyiek 100 évvel ezelőtt?* címmel. A résztvevők száma: 20 fő.

Helytörténet:

2 előadás, 65 fő

1. 2022. február 10., *Plohn József fotóhagyatéka avagy képek Vásárhelyről és lakóiról*, Népkerti Söröző, 40 fő városi érdeklődő

2. 2022. június 25., *Lőkös Sándor ismeretlen fényképei – ami a kiállításból kimaradt*, Tornyai János Múzeum, Múzeumok éjszakája, 25 fő városi érdeklődő

Régészet:

A Korok, kultúrák, lelőhelyek régészeti tudományos-ismeretterjesztő előadássorozat tárgyévi alkalmai:

- 2022. január 26. Masek Zsófia: *Gepidák a Tisza-vidéken és Hódmezővásárhely térségében.*

- 2022. február 23. Türk Attila: *A honfoglaló magyarság kutatásának újabb eredményei.*

- 2022. október 26. Csányi Viktor: *Kérdőjelek a középkori Vásárhely körül.*

- 2022. november 30. Mordovin Maxim: *Márkavédelem és hamisítás a középkori textilgyártásban.*

(Az előadássorozat 2023-ban is folytatódik.)

Csányi Viktor: *Adatok a középkori Hódmezővásárhely településszerkezetéhez az újabb régészeti megfigyelések és leletek tükrében*. Helyismereti előadás-sorozat. 2022. január 17. Németh László Városi Könyvtár

Szabó-Hubay Attila Győző: *Kerékpáros kőfaltúra I.* A 2022. szeptember 24-én megtartott helyismereti túra a Magyar Nemzeti Múzeum Kulturális Örökség Napja keretén belül, az 1879–1880 között téglából épült, mintegy 3 km hosszú árvízvédelmi körtöltés Szőnyi utca és Toldi kapu közötti szakaszát mutatta be. A résztvevők száma 15 fő volt.

Szabó-Hubay Attila Győző: *Kerékpáros kőfaltúra II.* A 2022. október 1-én megtartott helyismereti túra, a *Kőfaltúra I.* folytatásaként az árvízvédelmi körtöltés Szőnyi utca és Tarjánvég közötti szakaszát mutatta be. A résztvevők száma 45 fő volt.

Restaurátorunk 7 alkalommal tartott egyéb előadást (nyári táboros csoportok, pályaorientációs foglalkozások, szegedi régészhallgatók muzeológia órája, pályaorientációs foglalkozás általános/középiskolás diákok részére).

A műtárgyvédelmi asszisztens nyári táboros gyermekcsoportnak tartott foglalkozást 1 alkalommal.

III/1.e. Ismeretterjesztő kiadványok száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma

Kiadványok száma: 1 db, példányszáma: 300 db, hasznosított példányok száma: 157 db

- *Korok, kultúrák, lelőhelyek* 2022. A Tornyai János Múzeum 2021/2022. évi régészeti előadásainak kiadványa. Sorozatszerkesztő: Csányi Viktor. Technikai szerkesztő: Göbolyös Mihály. Hódmezővásárhely, 2022., 96 oldal

III/1.f. Önkéntesek és az általuk ledolgozott munkaórák száma

Lásd: Közösségi szolgálat

III/1.g. Média kapcsolatok

A Tornyai János Múzeum 2022. évi sajtómegjelenéseinek száma:

Terendi Viktória kiállítások, előadások, kutatások, tárgygyűjtések és jeles napok kapcsán szerepelt a média, különböző fórumain. Nyilatkozott a VTV számára 10 alkalommal és a Makó Városi TV számára 3 alkalommal.

Az írott sajtóban a Délmagyarországban 4 alkalommal, a Promenád24-en 9 alkalommal közöltek interjúkat és cikkeket Terendi Viktória munkájához kapcsolódóan.

A Kossuth Rádió 1 alkalommal, a Rádió 7 állomás 15 alkalommal sugárzott Terendi Viktóriával készült interjúkból részleteket.

Szakkönyvtár: 1 db tudósítás a helyi elektronikus médiában

Helytörténet: 2 db interjú a helyi nyomtatott médiában, 4 db tv interjú a helyi médiában, 7 db rádió interjú a helyi médiában, 1 db rádió interjú az országos médiában, 3 db interjú az országos digitális médiában

1. Interjú: Komjáti Ágnes (Rádió 7), 2022. január 5. – Rácz Róbert helytörténeti kutató a *Vitézi telek és vitézi telkek Vásárhely külterületén* című előadásáról.

2. Interjú: Komjáti Ágnes (Rádió 7), 2022. február 8. – a *Plohn József fotóhagyatéka avagy képek Vásárhelyről és lakóiról* című előadásról.

3. Interjú: Ollé Réka (Rádió 88, Szeged), 2022. február 21. – az *Igazgatók emlékezete – Dr. Dömötör János, a kultúraközvetítő, a múzeumgyarapító* című kiállításról.

4. Interjú: Tábori Szilvia (Délmagyarország), 2022. február 22. – az *Igazgatók emlékezete – Dr. Dömötör János, a kultúraközvetítő, a múzeumgyarapító* című kiállításról.

5. Interjú: Vass Ramóna (Vásárhelyi TV), 2022. február 22. – az *Igazgatók emlékezete – Dr. Dömötör János, a kultúraközvetítő, a múzeumgyarapító* című kiállításról.

6. Interjú: Megyeri József (Rádió 7), 2022. február 22. – az *Igazgatók emlékezete – Dr. Dömötör János, a kultúraközvetítő, a múzeumgyarapító* című kiállításról.

7. Interjú: Kelemen Zoltán (MTI), 2022. február 22. – az *Igazgatók emlékezete – Dr. Dömötör János, a kultúraközvetítő, a múzeumgyarapító* című kiállításról.

8. Interjú: Fái Bernadett (Rádió 88), 2022. május 20. – a *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című kiállításról.

9. Interjú: Kelemen Zoltán (MTI), 2022. május 25. – a *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című kiállításról. a *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című kiállításról.

10. Interjú: Megyeri József (Rádió 7), 2022. május 22. – a *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című kiállításról.

11. Interjú: Vass Ramóna (Vásárhelyi TV), 2022. május 27. – a *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című kiállításról.

12. Interjú: Tiszapart TV, 2022. május 27. – a *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című kiállításról.

13. Interjú: Vass Ramóna (Vásárhelyi TV), 2022. június 17. – a *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor (1912–1993) fotográfus emlékére* című kiállításban tartott tárlatvezetésről.

14. Interjú: Vásárhelyi TV, 2022. december 12., – *Benczúr Gyula emlékkiállításról.*
15. Interjú: Megyeri József (Rádió 7), 2022. december 12., – *Benczúr Gyula emlékkiállításról.*
16. Interjú: Tábori Szilvia (Délmagyarország, 2022. december 12., – *Benczúr Gyula emlékkiállításról.*
17. Interjú: Kelemen Gergely (MTI), 2022. december 12., – *Benczúr Gyula emlékkiállításról.*

III/1.h. online tartalomszolgáltatás

A Tornyai János Múzeum facebook oldala

38 néprajzi témájú bejegyzés készült el a Tornyai János Múzeum közösségi oldalán.

Szakkönyvtár: 60 db poszt

Az intézmény saját internetes oldalai

Tornyai János Múzeum: www.tornyimuzeum.hu

Emlékpont: www.emlekpont.hu

Vásárhelyi Őszi Tárlat: www.oszitarlat.hu

Szigorúan Titkos: www.szigoruantitkos.hu (fix tartalom)

III/2. Köznevelési hasznosítás:

Néprajzkutatónk 15 alkalommal tartott múzeumpedagógiai foglalkozást óvodás és iskolás gyermekek része a Tornyai János Múzeumban, a Népművészeti Tájházban és a Kopáncsi Tanyamúzeumban. A résztvevők száma összesen 280 fő.

III/2.a. A gyűjteményre és a kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai foglalkozások és a foglalkozások résztvevőinek száma, a honlapon elérhető múzeumpedagógiai foglalkozások száma (kiemelten a kerettantervhez illeszkedő foglalkozásokra)

-

III/2.e. Iskolai közösségi szolgálat kapcsán köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma, az iskolai közösségi szolgálaton résztvevő diákok és az általuk a múzeumban eltöltött órák száma

Közösségi szolgálaton részt vett diákok száma 2022-ben: 28 fő

Letöltött órák száma: 540 óra

III/3. Oktatási tevékenység:

Emlékpont: 6 alkalom, 309 fő

1. 2022. február 23., Felelősséggel a múltért és a jelenért – Németh László alkotói világa, Rendhagyó irodalomóra a magyar széppróza napjához kapcsolódóan (Dr. Miklós Péter), 30 fő, Bethlen Gábor Református Gimnázium
2. 2022. február 25., Megosztott világ – a kommunista térfél, Rendhagyó történelemóra a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapiján (Dr. Miklós Péter), 35 fő, HSZC Kalmár Zsigmond Szakiskola
3. 2022. április 28., Városi történelemverseny, 110 fő, Hódmezővásárhely általános iskolásai (részben az Emlékpontban)
4. 2022. május 6., Városi történelemverseny eredményhirdetése, 25 fő, Hódmezővásárhely általános iskolásai
5. 2022. október 19., Pillanatképek az 1956-os forradalom és szabadságharc idejéből, Rendhagyó történelemóra a Nemzeti emlékezet hete programsorozat alkalmából (Dr. Miklós Péter), 24 fő, HSZC Corvin János Szakiskola
6. 2022. október 21., Pillanatképek az 1956-os forradalom és szabadságharc idejéből, Rendhagyó történelemóra a Nemzeti emlékezet hete programsorozat alkalmából (Dr. Miklós Péter), 85 fő, HSZC Kalmár Zsigmond Szakiskola

III/3.a. Felsőoktatási tevékenységben oktatóként résztvevő munkatársak száma

Néprajz:

Terendi Viktória 90'-es szemináriumot tartott a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén a néprajz MA szakos hallgatók számára 2022. 10. 18-én. Résztvevők száma: 5 fő.

2022. 11. 17-én Terendi Viktória 90'-es angol nyelvű szemináriumot tartott a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén működő Choreomundus képzés külföldi hallgatói számára. A résztvevők száma: 15 fő.

Régészet:

A 2012-ben a múzeum és az SZTE BTK Régészeti Tanszéke között megkötött együttműködési megállapodásban foglaltak szerint a múzeum bekapcsolódott a tanszék oktatási tevékenységébe. 2022 során két alkalommal került sor anyagismeret valamint muzeológia órák

megtartására a látványraktárban és a régészeti raktárban. A muzeológia órába a restaurátor csoport is bekapcsolódott.

III/4. Hozzáférés:

III/4.a. Kutatószolgálatot igénybe vevő kutatók és a kutatási alkalmak száma

Helytörténet: 10 kutató, 24 alkalom

1. Tüskés Anna művészettörténész – kutatómunka V. Bazsonyi Arany hódmezővásárhelyi kiállításainak ügyében, (4 alkalom).
2. Mihályfi-Tóth Alex (Országgyűlési Múzeum, csoportvezető) – Fotótár – 1-1 db Pásztor János és Rudnay Gyula portré kutatás és kölcsönzés ügyintézése, (4 alkalom)
3. Benák Katalin – Fotótár – dr. Gaál Sándor orvos, strandfürdő tulajdonosról írt cikkéhez kutatás és kölcsönzés, (1 alkalom)
4. Czeizel Endréné – kutatás vitéz Szabó Mártonról, (1 alkalom)
5. Bonczidai Évának (Petőfi Kulturális ügynökség) – Fotótár – Plohn-honvédek, közlési engedély és életrajzok, (6 alkalom)
6. Tóth Marcell (MNL Szegedi Levéltár) – Helytörténeti gyűjtemény – kutatás a Kokron családdal kapcsolatban, (1 alkalom)
7. Gál Vilmos (MNM) – Helytörténeti Gyűjtemény – kutatás a világkiállításokkal kapcsolatban, (3 alkalom).
8. Fári Erika – Helytörténeti Gyűjtemény – kutatás a Fári-családdal kapcsolatban, (1 alkalom).
9. Szarka Zsuzsa művészettörténész – kutatás Tull Ödön és Lakos Ödön festőművészek esetleges vásárhelyi kapcsolataival kapcsolatban, (1 alkalom).
10. Gál Szabolcsnak (MMTE) – a múzeum egykori természettudományi gyűjteményében őrzött preparátumok lehetséges sorsáról, (2 alkalom)

A Néprajzi Gyűjteményben 3 fő 6 alkalommal kért kutatási lehetőséget. A vizsgált téma: hódmezővásárhelyi népi kiállítóhelyek.

Régészet:

8 kutató, összesen 36 alkalom.

- Pintér-Nagy Katalin és Dr. Vörös Gabriella az SZTE BTK Régészeti Tanszék hallgatóinak a múzeum régészeti csoportjának közreműködése mellett anyagismereti, valamint muzeológiai módszertani órát tartott.
- Dr. Béres Mária folytatta a Csomorkányon végzett régészeti feltárások feldolgozását, egy monográfia előkészítését.
- Dudás Szabó Kata a Hódmezővásárhely, Csomorkány régészeti lelőhelyen 2019–2020-ban végzett műszeres lelet- és lelőhely-felderítés során előkerült középkori fémtárgyak egy részét egyetemi szakdolgozatában dolgozta fel.
- Pillér Péter, Sófalvy Katalin Réka, Varga Zsolt szintén egyetemi szakdolgozataikhoz kapcsolódóan végeztek kutatásokat a múzeum régészeti gyűjteményében.
- Walter Dorottya doktori disszertációjához kapcsolódóan (A Körös-Maros-Tisza vidék késő császárszékori településtörténete) végzett kutatásokat a múzeum régészeti gyűjteményében.

III/4.b. Múzeumi könyvtár könyvtárhasználóinak száma és a múzeumi könyvtárlátogatások száma

Könyvtárhasználók száma: 48 fő, könyvtárlátogatások száma 377 alkalom

III/5. Módszertani szolgáltatások:

III/5.a. Szaktanácsadások száma (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési, digitalizálási, valamint múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében)

-

III/5.b. Módszertani műhelygyakorlatok száma (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési, digitalizálási, valamint múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében)

-

GYŰJTEMÉNYI MUNKA

III/6. Műtárgyvédelem

Az év során restaurált régészeti anyagok:

- a Tarjánvég kőfáltúra 281 tárgya
- a 55548. lelőhely és 581. lelőhely 381 tárgya.
- a Mártély felszíni gyűjtés 11 tárgya
- az 55636. és 437. lelőhely 257 tárgya

- a Kishomok régészeti felügyelet 241 tárgya
- a Csomorkány 1539. lelőhely fémkeresős felszíni gyűjtésének 786 tárgya
- a Güttler régészeti felügyelet 111 tárgya

Az év során restaurált néprajzi anyagok:

- a Bestiárium kiállítás 46 tárgya
- 7 tükör, 1 halászháló
- megtisztított és konzervált 70 vegyes tárgy, 2 art deco szekrény

Közfoglalkoztatott munkatársak bevonásával a Bestiárium kiállítás falfestés dekorációja összesen 122 munkaóraban készült el.

Megtisztított helytörténeti anyagok:

- a Dömötör János emlékkiállítás 40 tárgya
- a Lökös Sándor kiállítás 161 tárgya
- a Református egyházi kiállítás 5 festménye
- 24 fotó (kereteivel együtt), további 30 fotó.

Műtárgyvédelem képzőművészeti alkotásokon:

- a János téri kút felújítási tervének elkészítése 25 órában
- Őszi Tárlat anyagából 49 tárgy restaurálása/tisztítása
- 20 tárgy megtisztítása a Kirakat Galériába
- közreműködés a Nemzeti Múzeumba kölcsönzött tárgyak szállításának előkészítésben (Világkiállító magyarok)
- 255 önkormányzati tulajdonú/elhelyezésű festményt megtisztítása

Közfoglalkoztatott munkatársak bevonásával a Látványraktár tárlóinak megtisztítása az ott elhelyezett 2012 tárggyal együtt, melyek közül 4 darabot restauráltunk.

IV. KIÁLLÍTÁSI TEVÉKENYSÉG

IV/1. Állandó kiállítások száma (a hazai és a külföldön megrendezett kiállítások szerinti bontásban)

Tornyai János Múzeum:

- *Hétköznapiak Vénuszai.*
- *Látványos raktár: butella, motolla, behívótábla.*

- *Évszázadok a Hód-tó partján. Houdtól Újvárosig.*

Alföldi Galéria:

- *Az Alföld művészete kezdetektől napjainkig*

Emlékpont:

- *Fél évszázad Vásárhelyen*
- *Hétköznapok Hódmezővásárhelyen*

Magyar Tragédia 1944 Kiállítóhely:

- *Magyar Tragédia 1944*

IV/2. Időszaki kiállítások száma és látogatószáma (a hazai és a külföldön megrendezett kiállítások szerinti bontásban)

Tornyai János Múzeum: 9 időszaki kiállítás

Régészet:

- *PÁRHUZAMOK. Régészeti kutatások a tram-train hódmezővásárhelyi nyomvonalán.* 2021. november 24. – 2022. március 27., a tárgyévben 1418 látogató

Néprajz:

Vásárhelyi Bestiárium – Állatábrázolások a hódmezővásárhelyi tárgykultúrában 2022. április 08. – 2022. szeptember 25., 3 140 látogató

Helytörténet: 4 kiállítás, 4.378 látogató

1. *A vitézavatás száz éve - fejezetek a Vitézi rend történetéből.*

2022. január 04. – 2022. február 13., 492 látogató (áthúzódó).

2. *Kalmár Zsigmond (1860-1941) emlékezete.*

2022. január 04. – 2022. február 13., 492 látogató (áthúzódó).

3. *Igazgatók emlékezete - Dr. Dömötör János, a kultúraközvetítő, a múzeumgyarapító.*

2022. február 27. – április 24., 865 látogató

4. *Lőkös műterméből – kiállítás Lőkös Sándor fotográfus (1912- 1993) emlékére.*

2022. május 27. – szeptember 25., 2 529 látogató

Képzőművészet:

1. *Laokoón csupor* - Kotormán Norbert szobrászművész, a 67. VÖT Tornyai plakettes művészenek egyéni kiállítása, 2022. október 09. - 2022. december 04.

2. *Púprángató* - Kotormán Ábel, a 67. VÖT-on Rudnay Gyula művészeti ösztöndíjjal kitüntetett szobrászművész kiállítása, 2022. október 09. - 2022. december 04.

Egyéb:

1. *Földön járó csillagok - Kelemen László és az első magyar szintársulat*, 2022. január 21.

- 2022. február 13., 238 látogató

Alföldi Galéria: 5 időszaki kiállítás

1. *Láthatóság* - Szabó Franciska, a 67. VÖT-on Fialat Festők Nívódíját elnyert festőművész kiállítása, 2021. október 02. - 2022. január 16., a tárgyévben 58 látogató

2. *Natura* - A XXIV. Vásárhelyi Kerámia Szimpózium beszámoló kiállítása, 2021. december 09. - 2022. január 30., a tárgyévben 76 látogató

3. *Úton a teljesség felé / Journey the wholeness* - Temi Ami- Williams jelmeztervező kiállítása, 2021. december 16. – 2022. január 16., a tárgyévben 58 látogató

4. *A 2021. évi Mártélyi Képzőművészeti Tábor beszámoló kiállítása*, 2022. március 11. - 2022. április 10., 426 látogató

5. *68. Vásárhelyi Őszi Tárlat*, 2022. október 9. – 2022. december 4., 2 692 látogató

IV/3. Vándorkiállítások száma és látogatószáma (a hazai és a külföldön megrendezett kiállítások szerinti bontásban)

-

IV/4. Befogadott kiállítások száma és látogatószáma (a hazai és a külföldön megrendezett kiállítások szerinti bontásban)

Képzőművészet: 1 kiállítás, 115 látogató (TJM)

1. *Benczúr Gyula emlékkiállítás*. 2022. december 15. – december 18., 115 látogató

IV/7. Összes látogatószám (a hazai és a külföldön megrendezett kiállítások szerinti bontásban)

Tornyai János Múzeum: 5702 fő

Emlékpont: 3795 fő

Alföldi Galéria: 4196 fő

Magyar Tragédia 1944 kiállítóhely: 2545 fő

IV/8. Kiállításban, látványtárban, tanulmányi raktárban és az interneten bemutatott tárgyak aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)

Régészet:

A *Hétköznapiok Vénuszi* című állandó kiállításon bemutatott 117 tárgy közül 77 db, az *Évszázadok a Hód-tó partján. Houduól újvárosig* című új állandó várostörténeti kiállításban szereplő tárgyak közül 59 db tartozik a TJM Régészeti Gyűjteményébe. A látványraktár 18 régészeti témájú vitrinjében összesen 5 067 db tárgy (890 tétel) került bemutatásra. Az intézményi honlapon 270 db tárgy érhető el. Az összes kiállításban, látványtárban, tanulmányi raktárban és az interneten bemutatott tárgyak száma: 5 473 db, ez körülbelül a 2,65%-a a műtárgyállománynak (a 206 201 db papír alapú leltárkönyvben szereplő tárgynak).

Helytörténet:

Kiállításban: 2 db – 0 %

Látványtár, tanulmányi raktár: 235 db tárgy (49 db tárgy a honlapon is fent van) – 1,2 %

internet (honlap): 421 db tárgy (987 db fotón) – 2 %

összesen: 607 db tárgy van a látványtárban és honlapon – 3,2 %

MaNDA-n: 902 dokumentum, fotó

IV/9. Tárgykatalógusok és kiállítási vezetők száma (magyar és idegen nyelven), példányszáma és a hasznosított példányok száma

Kiállítási vezető: 2 db, példányszáma: 700 db, hasznosított példányok száma: 557 db

- *Vásárhelyi Bestiárium – Állatábrázolások a hódmezővásárhelyi tárgykultúrában 2022.* A Tornyai János Múzeum Vásárhelyi Bestiárium című néprajzi kiállításának katalógusa Szerkesztő Terendi Viktória. Hódmezővásárhely, 2022., 40 oldal, 300 példány/157 példány

- 68. *Vásárhelyi Őszi Tárlat 2022.* A Tornyai János Múzeum 68. Vásárhelyi Őszi Tárlatának kiállítási katalógusa. Szerkesztő: Dr. habil Miklós Péter, Képiró Ágnes. Hódmezővásárhely, 2022., 123 oldal, 400 példány/400 példány

IV/10. Múzeumpedagógiai foglalkozással kiegészített kiállítások száma

MÚZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK	TORNYAI JÁNOS MÚZEUM		ALFÖLDI GALÉRIA		EMLÉKPONT		MAGYAR TRAGÉDIA 1944	
	Program	Résztevő	Program	Résztevő	Program	Résztevő	Program	Résztevő
Óvodásoknak	8	212	4	111	-	-	-	-
Általános iskolásoknak	61	1481	1	24	-	-	-	-
Középiskolásoknak	6	163	7	213	4	174	5	191
Felsőoktatási intézmények hallgatóinak	1	16	-	-	-	-	-	-
Egyéb múzeumpedagógiai program	78	1860	1	189	16	795	38	1092
Összesen	154	3732	13	537	20	969	43	1283

V. GYŰJTEMÉNYEK GYARAPÍTÁSA ÉS NYILVÁNTARTÁSA

V/1. Gyarapítás:

Képzőművészet: - (humán erőforrás hiányában nem releváns)

Ajándékként: 1 db középkori kereszt töredéke Bőve-halomról.

V/1.a. Tárgyévi régészeti és őslénytani feltárások alapterületének nagysága (m²):

3671 m².

A múzeum az év során a gyűjtőterületét érintő régészeti munkálatokat a vonatkozó jogszabályokban foglaltak alapján végezte.

Próbafeltárások, megelőző feltárások és régészeti bontómunkák

- 2022. február 16. Hódmezővásárhely, Fári utca 35., 14151 helyrajzi számú ingatlanon tervezett családi ház építése beruházáshoz kapcsolódóan a Hódmezővásárhely-Szőlőhalom (nyilvántartási azonosító száma: 55327) lelőhelyen. A próbafeltárás keretében feltárt felület nagysága: 33 m² volt.

- 2022. április 7. és április 12. között a Hódmezővásárhely, külterület 01211/11 helyrajzi számú ingatlanon tervezett fedett-nyitott trágyatároló épület építése beruházáshoz kapcsolódóan a Hódmezővásárhely, Homok-halom (nyilvántartási azonosító száma: 56581). A próbafeltárás keretében feltárt felület nagysága: 208 m² volt.
- 2022. április 6. és április 14. között a Hódmezővásárhely, külterület 01211/11 helyrajzi számú ingatlanon tervezett marhaistálló épület építése beruházáshoz kapcsolódóan a Hódmezővásárhely, Homok-halom (nyilvántartási azonosító száma: 56581). A próbafeltárás keretében feltárt felület nagysága: 994 m² volt.
- 2022. április 14. Hódmezővásárhely, Kanyargós utca 12., 14428 helyrajzi számú ingatlanon tervezett lakóház építése beruházáshoz kapcsolódóan a Hódmezővásárhely-Szőlőhalom (nyilvántartási azonosító száma: 55327) lelőhelyen. A próbafeltárás keretében feltárt felület nagysága: 21 m² volt.
- 2022. május 10. és május 25. között próbafeltárás és megelőző feltárás a Hódmezővásárhely, külterület 0604/97 helyrajzi számú ingatlanon tervezett 2 db gabonatóroló és fedett nyitott szín építése beruházáshoz kapcsolódóan a Hódmezővásárhely, Kutasi-dűlő V. lelőhelyen (nyilvántartási azonosító száma: 55636) lelőhelyen. A feltárt felület nagysága: 1347 m² volt.
- 2022. augusztus 9. és augusztus 19. között próbafeltárás a Hódmezővásárhely, 49,950 MVA teljesítményű fotovoltaikus kiserőmű és alállomás építése beruházás (projektkód: 404518)” projekthez kapcsolódó előzetes régészeti dokumentáció (ERD) készítése során. A feltárt felület nagysága: 947 m² volt. A próbafeltárással párhuzamosan fémkereső műszeres lelet- és lelőhelyfelderítésre is sor került.
- 2022. szeptember 14. és szeptember 20. között régészeti megfigyelés közben végzett régészeti bontómunka a Mártély 035/3, 0120/1, 0120/2, 0124/4, 0124/5 és Hódmezővásárhely 02383, 02373 helyrajzi számú ingatlanokra tervezett öntözőtelepek építése beruházás földmunkáihoz kapcsolódóan a Mártély, Darvas-szék lelőhelyen (nyilvántartási azonosító száma: 99277). A feltárt felület nagysága: 121 m² volt.

Régészeti megfigyelések, terepbejárások és helyszíni szemlék

- 2022. január 11. és 2022. január 24. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, 0836/18 helyrajzi számú ingatlan villamos energia ellátása beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. január 12. és 2022. március 2. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, 21498/10 helyrajzi számú ingatlan energia ellátása beruházás földmunkáihoz kapcsolódóan.

- 2022. január 24. és 2022. február 23. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Szőnyi utca 2. szám alatt álló műemlék épület részleges bővítése, átalakítása és felújítása beruházás földmunkái során.
- 2022. február 7-én régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Szoboszlai utca 5. (7297 hrsz.) szám alatti festőüzem villamos teljesítmény igény beruházás földmunkáihoz kapcsolódóan.
- 2022. február 14-én és 16-án régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Szőlőhalom utca 14479/2 helyrajzi szám alatti ingatlanon tervezett lakóház építése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. február 25. és február 28. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Darvas tanya 2., 0865/5 helyrajzi számú ingatlanon villamos energia ellátása beruházás földmunkáihoz kapcsolódóan.
- 2022. március 11-én régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Sóshalom Tanya 45. (0558/2 hrsz.) alatt tervezett 2 db tárolóépület építése beruházás földmunkái során.
- 2022. március 7-én és március 16-án régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Virág utca 2., 12776 helyrajzi számú ingatlanon meglévő óvoda bővítése beruházás II. ütemének földmunkái során.
- 2022. április 4. és 2022. augusztus 29. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, külterület 01211/11 helyrajzi szám alatti ingatlanon álló marhaistálló bontása beruházás földmunkái során.
- 2022. április 22. és 2022. május 17. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely belvárosának közterületrendezési terve, 1. ütem, II. projektelem: Bakay-kút terének rendezése beruházás földmunkái során.
- 2022. május 24. és június 17. között régészeti megfigyelés a Mártély, Tanya 91. és 108. (0138/2 és 0138/3 hrsz.) ingatlanok energia ellátása beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. július 1-én régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Nyikos utca 24. (14066 hrsz.) szám alatti ingatlanon tervezett lakóház építése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. július 17. és július 19. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely Fári utca 12., 14102 hrsz. alatti ingatlanon meglévő épületek bontása beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. július 26-án régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Kiss utca 20. (14463 hrsz.) szám alatti ingatlanon meglévő tárolóépület bővítése beruházáshoz kapcsolódóan.

- 2022. október 12-én régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Mikszáth Kálmán u. 23. (5336 hrsz.) alatt meglévő melléképületek bontása, valamint 3 db tároló helyiségből álló melléképület építése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. október 12. és október 20. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely 0878/34 helyrajzi számú külterületi ingatlanra építendő 495 kW-os napelemes villamos kiserőmű építéséhez kapcsolódóan.
- 2022. november 15. és november 21. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely–Batida optikai hálózat építése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. november 16-án régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, külterület, 022/35 helyrajzi számú ingatlanon tervezett raktár sátor építése beruházás földmunkáihoz kapcsolódóan.
- 2022. november 22. és december 1. között régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely–Szikáncs optikai hálózat építése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. november 30-án régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely 0878/34 helyrajzi számú külterületi ingatlanra építendő 495 kW-os napelemes villamos kiserőmű, 20 kV-os vezetékszakaszok kiépítése beruházás földmunkái során.
- 2022. szeptember 12-én régészeti megfigyelés megkezdése a Mártély 035/3, 0120/1, 0120/2, 0124/4, 0124/5 és Hódmezővásárhely 02383, 02373 helyrajzi számú ingatlanokra tervezett öntözőtelepek építése beruházás földmunkáihoz kapcsolódóan. A régészeti megfigyeléssel párhuzamosan fémkereső műszeres kutatásra is sor kerül.
- 2022. december 8-án megkezdődött a régészeti megfigyelés a Hódmezővásárhely, Csúri Pál Tanya 3275. villamos teljesítmény növelése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. október 3-án régészeti megfigyelés megkezdése a Hódmezővásárhely, Laktanya területén tervezett gépjármű javító műhely építése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. október 5-én régészeti megfigyelés megkezdése a Hódmezővásárhely, belterület, 6491/56 helyrajzi számú ingatlanon kifutó és gyártócsarnok három ütemben történő építése beruházáshoz kapcsolódóan.
- 2022. június 2-án terepbejárás a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város településszerkezeti terv és építési szabályzat módosításához kapcsolódóan új beépítésre szánt ingatlanok (022/63, 022/7 hrsz.) területén.

- 2022. július 21-én terepbejárás a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város településszerkezeti terv és építési szabályzat módosításához kapcsolódóan a 0167/32 helyrajzi számú ingatlan területén.

- 2022. október 1-én helyszíni szemle a Hódmezővásárhely–Tarjánvég IV. lelőhely területén (nyilvántartási azonosító száma: 97999).

V/1.b. Az éves gyűjteményfejlesztési tervben meghatározott, egyéb gyűjteménygyarapítási alkalmak száma

Régészet:

Terepi napok száma:

Csányi Viktor: 76 nap.

Göbölös Mihály: 61 nap.

Szabó-Hubay Attila Győző: 76 nap.

Helytörténet: 20 alkalom (a tárgy évi kiadású meghívó, aprónyomtatvány és egyéb gyűjtés)

V/1.c. A régészeti és őslénytani feltárás nyomán feldolgozandó állomány nagysága (összesen és a tárgyévben, darabszám szerint): 336 db

V/1.d. A tárgyévben feldolgozandó egyéb műtárgyállomány nagysága (összesen és a tárgyévben, darabszám szerint)

Képzőművészet: - (humán erőforrás hiányában nem releváns)

Régészeti Adattár

Tárgyévi gyarapodás: 47 tétel. Összes beleltározott tétel: 1220.

Régészeti Fotótár

Tárgyévi gyarapodás: 21 tétel, 713 db. Összes beleltározott fotó: 6206 tétel, 61 752 db.

Régészeti Diatár

Tárgyévi gyarapodás: 0 tétel, 0 db. Összes beleltározott dia: 3444 tétel, 3444 db.

Helytörténet: 2390 db – Helytörténeti gyűjtemény 2378 db tárgy (ebből: Májér Jenő képeslaphagyaték 1500 db), Helytörténeti gyűjtemény Fotótára 12 db fénykép és üvegnegatív

V/1.e. Régészeti feltárás nyomán múzeumba került tárgyak száma: 336 db

V/1.f. Ajándékozással bekerült tárgyak száma:

Képzőművészet: - (humán erőforrás hiányában nem releváns)

Régészet: 1 db

Néprajz: Terendi Viktória 222 db ajándékozott műtárggyal gyarapította a Néprajzi Gyűjteményt.

Helytörténet: 878 db – Helytörténeti gyűjtemény 800 db, Helytörténeti gyűjtemény Fotótára 78 db

V/1.g. Adásvétellel bekerült tárgyak száma

Képzőművészet: - (humán erőforrás hiányában nem releváns)

31 db műtárgyat vásároltunk a Néprajzi Gyűjtemény számára.

Helytörténet: 1512 db – Helytörténeti gyűjtemény 1502 db tárgy (ebből: Májér Jenő képeslaphagyaték 1500 db), Helytörténeti gyűjtemény Fotótára 10 db

V/1.h. Egyéb, az a)-g) pontokon kívül gyűjteménygyarapodással bekerült tárgyak száma

Képzőművészet: - (humán erőforrás hiányában nem releváns)

- Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Régészeti Intézete, 27 db nagyméretű doboz (12 projekt), leltározatlan.

- Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet, 17 db nagyméretű doboz (Hódmezővásárhely északi határa, topográfia), leltározatlan.

- 2022-ben a Szegeden, a Dorozsmai úti raktárban őrzött hódmezővásárhelyi leletanyagok tárolására vonatkozó szerződés felmondását követően 3917 csomagolási egységnyi leletet kellett átszállítani Szegedről Hódmezővásárhelyre, valamint a gyűjteményben elhelyezni (ez az anyag nagyságrendileg megegyezik a gyűjtemény 1930-as 40-es években kialakult törzsgyűjteményének méretével, tehát igen jelentős növekedésről van szó). A leletanyag átszállítására 2022. november 8. és december 15. között került sor. A gyűjteményben történő végleges elhelyezéshez azonban a meglévő gyűjteményi rendszert jelentősen át kell alakítani. A raktári rend kialakításának befejezésére 2023-ban kerülhet sor.

V/1.i. A gyűjteményfejlesztési tervben meghatározott gyarapodás teljesülésének aránya (%)

Képzőművészet: - (humán erőforrás hiányában nem releváns)

Helytörténet: 400 % Az év folyamán két ajándékozás révén megszereztünk Czövek Pál fuvaros hagyatékát Futaki Gergelytől, illetve a Kenéz család hagyatékát Simon Magdolnától.

V/2. Nyilvántartás:

A Tornyai János Múzeum restaurátorai 2022. évben is rendszeres dokumentálás mellett végezték feladataikat. A dokumentációkat elektronikus és papírformában is tárolták, valamint a gyűjteményekhez kapcsolódó feladatok elvégzéséről restaurálási dokumentáció formájában a gyűjtemények adattárai részére is átadták, kiegészítő adatokat szolgáltatva a kutatóknak a műtárgyak előéletével, alapanyag összetétellel, anyagfelhasználással, készítés technikával, műtárgykörnyezettel kapcsolatban.

V/2.a. Tárgyévi gyarapodási naplóba vétel száma

Képzőművészet: 0 db (humán erőforrás hiányában nem releváns)

Néprajz: 320 tétel került rögzítésre a gyarapítási naplóba.

V/2.b. Tárgyévi szakleltárkönyvbe vétel száma

Képzőművészet: 0 db (humán erőforrás hiányában nem releváns)

Néprajz: 355 db műtárgy felvezetése történt meg a Néprajzi Gyűjtemény szakleltárkönyvébe.

Régészet:

331 tétel, 336 darab

- A 2022.1. leltári számon a 2000. november 21-én, Hódmezővásárhely, Gorzsa-Kökénydomb (nyilvántartási azonosító száma: 20332) területén végzett helyszíni szemle során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.2. leltári számon a 2000. november 21-én, Hódmezővásárhely, Gorzsa-Kökénydomb (nyilvántartási azonosító száma: 20332) területén, a Czukor-tanya közelében végzett helyszíni szemle során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.3. leltári számon a 2013. szeptember 10-én Hódmezővásárhely, Tompahát-1; TXM-kút területén végzett (Hódmezővásárhely–Szórháti-dűlő, 482. lelőhely, nyilvántartási azonosító száma: 55756) terepbejárás során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt

meg.

- A 2022.4. leltári számon a 2021. március 22-én Hódmezővásárhely, Mártély, Pamuk-Lapos területén (Mártély 6. lelőhely, nyilvántartási azonosító száma: 38525) végzett helyszíni szemle során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.5. leltári számon a 2022. áprilisában Hódmezővásárhely, Kút völgy, Sóház oldal, 36. lelőhely (nyilvántartási azonosító száma: 56209) területéről Csatári Tamás ajándékként, felszíni gyűjtés során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.6. leltári számon a 2022. június 17-én Hódmezővásárhely, MJV településszerkezeti terv, és építési szabályzat módosítása – új beépítésre szánt területek (022/63, 022/7 hrsz.) beruházás (Hódmezővásárhely, 285. lelőhely, nyilvántartási azonosító száma: 55548) terepbejárása során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.7. leltári számon a 2022. május 24 - június 17. között, Mártély, Mártélyi út É-i széle (068/43 hrsz.) területéről (új lelőhely) régészeti megfigyelés során múzeumba került leletanyag,

- A 2022.8. leltári számon a 2020. november 5-én, a Miniszterelnökség Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztály, hatósági (rendőrségi) lefoglalásból a múzeumba került, ismeretlen, Hódmezővásárhely környéki építkezések területeiről származó leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.9. leltári számon a 2021. szeptember 22. és október 9. között Hódmezővásárhely, Vitéz utca 23., 14242 hrsz. családi ház építése beruházás területén végzett (Hódmezővásárhely–Kishomok, 76. lelőhely, nyilvántartási azonosító száma: 55325) próba- és megelőző feltárás során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.10. leltári számon a 2021. november 10-én Hódmezővásárhely, MJV belváros HÉSZ és Szabályozási tervének módosításához kapcsolódóan előírt részterületek (022/32, 3468, 5410/3/ hrsz.) területén (Hódmezővásárhely, 285. lelőhely, nyilvántartási azonosító száma: 55548) végzett terepbejárás és műszeres lelet- és lelőhely-felderítés során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.11. leltári számon a 2022. április 22 és május 17. között Hódmezővásárhely belvárosának közterületrendezési terve, 1. ütem, II. projektelem: Bakay-kút terének rendezése beruházás földmunkái során, régészeti megfigyelés közben múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

- A 2022.12. leltári számon a 2022. október 1-én tartott Kőfaltúra II. kerékpáros helyismereti túra keretén belül Hódmezővásárhely–Tarjánvég IV. régészeti lelőhely (nyilvántartási

azonosító száma: 97999) területén gyűjtött, helyszíni szemle során múzeumba került leletanyag nyilvántartásba vétele történt meg.

A Régészeti Gyűjtemény tárgyainak nyilvántartásba vételében 2022-ben több külsős kolléga is részt vett. Az alábbi leltárkönyvi tételek nyilvántartásba vétele jelenleg is folyamatban van:

- A Szegedi Tudományegyetem Régészeti tanszéke 2020.1. leltári számon folytatta a Hódmezővásárhely-Gorzsa X. homokbánya régészeti feltárása során előkerült leletanyagok II. ütemének nyilvántartásba vételét.
- A szegedi Móra Ferenc Múzeum 2020.3. leltári számon folytatta a Hódmezővásárhely-Kenyere-ér régészeti lelőhelyen végzett feltárás leletanyagának nyilvántartásba vételét.
- A szegedi Móra Ferenc Múzeum 2020.21. leltári számon folytatta a Hódmezővásárhely 11. lelőhelyen (Kopáncs, Olasz Sándorné-tanyája lelőhely, nyilvántartási azonosító száma: 34520), a Hódmezővásárhely XI. Homokbánya területén 2016–2017-ben végzett régészeti feltárás leletanyagának nyilvántartásba vételét.

Helytörténeti leltárkönyv: 377 db

Helytörténeti Gyűjtemény Fotótár leltárkönyv: 10 db

Helytörténet összesen: 387 db

V/2.c. Tárgyévben revízió alá vont tárgyak száma

Képzőművészet: 0 db (humán erőforrás hiányában nem releváns)

Régészet:

Gyűjteményi revízió: 267 tétel. A Régészeti Gyűjtemény revíziójában Csányi Viktor régész, Göbolyös Mihály adattáros, Szabó-Hubay Attila Győző régésztechnikus vett részt.

Néprajz: Terendi Viktória 573 db műtárgyat vont revízió alá.

Helytörténet: 890 db

V/2.d. Feldolgozott állomány száma (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)

Képzőművészet: teljes állomány: kb. 4800 db, feldolgozott: 4010 db, feldolgozottság: kb. 83 %

Régészet:

A Tornyai János Múzeum régészei által feltárt leletanyagok a jogszabályokban meghatározott módon és időben teljes mértékben nyilvántartásba kerülnek.

A Néprajzi Gyűjtemény leltározott tárgyainak száma: 12164 db, mely 97%-os feldolgozottsági szintet jelent.

Helytörténet: teljes állomány: 21.873 db, feldolgozott: 17.671 db, feldolgozottság: kb. 82 %

V/3. Hozzáférés:

V/3.a. Digitalizált tárgyak száma (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)

Képzőművészet: 31 db (múzeumi honlap) + kb. 600 db = 631 db – 15,7 %

A MaNDA adatbázisára feltöltött tárgyak egyúttal a Európai Digitális Könyvtár *Alapítvány által üzemeltetett Europeana nemzetközi rendszerben is elérhetővé váltak*: összesen 3 046 régészeti fotó (a teljes fotótári gyűjtemény 4,96%-a), 518 régészeti dia (a teljes diatári gyűjtemény 13,84%-a), 210 régészeti tárgyról készült fotó (a teljes Régészeti Gyűjtemény 0,1%-a).

Néprajz: 2577 db, 21,18%

Helytörténet: 421db (múzeumi honlap) + 1.472 db (MaNDA adatbázisára feltöltve) + 1.542 db (nincs a MaNDA adatbázisára feltöltve) + 1.635 db (Plohn-gyűjtemény) = 5.070 db – 24,0 %

V/3.c. Az adatbázis használóinak száma, a használatok száma: nincs adat

V/3.d. Honlapon hozzáférhető tárgyak száma (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)

Képzőművészet: a múzeum honlapján (www.tornyaiuzeum.hu) 31 db tárgy – 0,8 % látható.

Az intézmény saját honlapján (www.tornyaiuzeum.hu) 270 régészeti tárgy érhető el (0,15%).

A Néprajzi Gyűjtemény honlapon elérhető műtárgyainak száma 27 db, mely 0,22%-ot tesz ki.

Helytörténet: a múzeum honlapján (www.tornyaiuzeum.hu) 421 db tárgy – 2 % látható.

V/3.e. Nemzetközi adatbázisban kereshető tárgyak száma (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)

A MaNDA adatbázisára feltöltött tárgyak egyúttal az Európai Digitális Könyvtár Alapítvány által üzemeltetett Europeana nemzetközi rendszerben is elérhetővé váltak.

VI. TUDOMÁNYOS KUTATÁS

VI/1. Kutatási témák száma:

Vincze Gábor:

- Népbíróság elé állított hódmezővásárhelyiek ügyei.
- Vásárhelyi hálózati személyek az 1960-as években.
- Csendőrsorsok 1945 után.

Csányi Viktor:

- Hódmezővásárhely környékének római kori és középkori településtörténete.
- Régészeti lelőhelyek topográfiai és műszeres kutatása.
- Hódmezővásárhely régészeti kutatástörténete.
- A Tornyai János Múzeum Régészeti Gyűjteményében található műtárgyak feldolgozása.
- Település-, társadalom- és életmódtörténet a Körös-Maros közének keleti felében az anyagi kultúra tükrében a 15. századtól a 18. század első feléig (PhD kutatási téma).

Felhasznált kutatónapok száma: 8.

Terendi Viktória:

Kutatásokat végzett az üveg alapanyagú tárgyak hódmezővásárhelyi étkezés- és lakáskultúrában betöltött szerepével kapcsolatban; a 20. századi életmód a családi fotókon való megjelenése (PhD kutatási téma) kapcsán, valamint az 1950 és 1990 közötti időszakra vonatkozó hódmezővásárhelyi életmódjellelmzőkkel és tárgykultúrával kapcsolatban.

Bernátsky Ferenc:

Hódmezővásárhely fotótörténete a kezdetektől 1951-ig.

Plohn József munkássága – Honvédportrék, Képek a nagy magyar alföldi népéletből.

Lőkös Sándor fényképész munkássága.

Várady Gyula fényképész, festő és hangszerkészítő élete.

Radnai Kitti:

Dr. Wiener Tibor ortodox lelkész könyvtári hagyatéka

A múzeumi szakkönyvtár története

VI/2. Hazai és nemzetközi kutatási programokban történő részvételek és a résztvevők száma

Radnai Kitti:

Program neve: *A mindennapi élet egyháztörténeti forrásai a Békési Református Egyházmegye gyülekezeteiben 1711 – 1821 között*, Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Információs Hivatal FK-123974 számú kutatási témapályázata.

Résztvevők száma: 4 fő

Kutatási cél: A kutatás célja a 18. századi Békési Református Egyházmegyében élő emberek hétköznapi életének megismerése.

Magyarország Régészeti Topográfiaja. Hódmezővásárhely (mintaprojekt) (MTA BTK Régészeti Intézet) résztvevők száma: 1.

A restaurátorok folyamatos szakmai kapcsolatot tartottak a megyei és országos hatáskörű múzeumok szakembereivel lefolytatva a szükséges szakmai konzultációkat a restaurálásokkal kapcsolatban.

Részt vettek ez Emberi Források Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkárság Közgyűjteményi Főosztály és a Múzeumi Állományvédelmi Bizottság által indított állományvédelmi felmérésében, melynek keretében a megyei állományvédelmi felelős közreműködésével adatokat szolgáltatottak a múzeum állományvédelmi helyzetéről. Ezt a tevékenységet a Kubinyi Ágoston Program pályázati elbírálásai keretében a későbbiekben figyelembe veszik.

VI/3. A múzeum által megrendezett tudományos konferenciák száma

Emlékpont: 1 db

– 1956: Hősök, áldozatok, események (Nemzeti Emlékezet Hete) – 2022. október 21., 70 fő

VI/4. Konferencián tartott előadások:

Vincze Gábor:

Czigány József csendőrezredes perei (1948–1950).

A M. kir. Csendőrség Központi Nyomozó Osztálya, és a kommunistaellenes nyomozások a 2. világháború alatt.

A csendőrnnyomozók szerepe a második világháborúalatti észak-erdélyi kommunistaellenes nyomozásokban.

„Fehér Gárda mozgalom” – vagy gyerekes összeesküvés?

Egy Hódmezővásárhely határában „bujkáló” csendőrtiszt. Czigány József 1945 utáni sorsa.

Radnai Kitti:

1 előadás a *Múzeumi Kutatások Csongrád-Csanád Megyében* című konferencián a szegedi Móra Ferenc Múzeumban 2022. december 13-án.

Csányi Viktor:

Hódmezővásárhely középkori emlékeinek kutatása Szeremlei Sámuel örökségének nyomdokain.

30 éves a Szeremlei Társaság 1991-2021. Jubileumi konferencia. Hódmezővásárhely, 2022. június 9.

Terendi Viktória:

2022. szeptember 8-án a József Attila Múzeum és Könyvtár által megrendezett Néprajzkutatók VII. Makói Találkozóján – Vásárhelyi Bestiárium – Állatábrázolások a hódmezővásárhelyi tárgykultúrában címmel tartott előadást.

Bernátsky Ferenc:

2022. december 13., Szeged, Móra Ferenc Múzeum, MUKUCSOM konferencia, *Lőkös Sándor (1912–1993) fényképész hagyatéka – családtörténeti vázlat*

VI/5. A múzeum dolgozói által jegyzett, magyar és idegen nyelvű (külön feltüntetve a nemzetiségi nyelveket) tudományos kiadványok száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt)

Korok, kultúrák, lelőhelyek 2022. Sorozatszerkesztő: Csányi Viktor. Technikai szerkesztő: Göbolyös Mihály. Hódmezővásárhely, 2022.

A Tornyai János Múzeum Évkönyve IV. Szerkesztette: Bernátsky Ferenc – Csányi Viktor – Nagy Gyöngyi – Terendi Viktória. Technikai szerkesztő: Göbolyös Mihály. Hódmezővásárhely, 2022.

Terendi Viktória elkészítette a Vásárhelyi Bestiárium kiállítás katalógusának tartalmi részeit, valamint elvégezte a szakmai szerkesztés feladatait.

Terendi Viktória elkészítette a Századfordulós Vásárhely – ahogyan Kiss Lajos látta című kiadvány tartalmi részeit, sajtó alá rendezte Kiss Lajos életrajzi szemelvényeit, valamint elvégezte a szakmai szerkesztési feladatokat.

Helytörténet: 3 db

1. Bernátsky Ferenc: *Lőkös Sándor (1912–1993) fényképész*. In: Vásárhelyi Látóhatár 2022/3–4. 10–11.
2. Bernátsky Ferenc: *A vitézavatás száz éve – fejezetek a Vitézi Rend történetéből. Időszaki kiállítás a Tornyai János Múzeumban 2021–2022*. In: Történeti Muzeológiai Szemle 20. Budapest, 2022. 233–236.
3. Bernátsky Ferenc: *A Tornyai János Múzeum épületei*. In: A Tornyai János Múzeum Évkönyve IV. Hódmezővásárhely, 2022. 107–118.

VI/6. A múzeum dolgozói által jegyzett, magyar és idegen nyelvű (külön feltüntetve a nemzetiségi nyelveket) publikációk száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt)

A Tornyai János Múzeum szakkönyvtárának története és a régi könyvek titkai

A Tornyai János Múzeum évkönyve III. Szerkesztő: Bernátsky Ferenc, Csányi Viktor, Nagy Gyöngyi, Terendi Viktória. Hódmezővásárhely, 2021.

B. Nagy Katalin – Csányi Viktor: *A székkutas-kápolnadülői római kori temetőrészlet (Csongrád-Csanád megye)*. — *The Roman-period cemetery section at Székkutas-Kápolnadülő (Csongrád-Csanád county)*. In: *Artificia Mirabilia, tanulmányok Vaday Andrea tiszteletére – Studies in Honour of Andrea Vaday*. Szerkesztette: Takács Miklós – Masek Zsófia – Samu Levente – Vida Tivadar. Budapest, 2022. 157–190.

Csányi Viktor: *Hódmezővásárhely régészeti kutatásának rövid története*. In: *Magyarország régészeti topográfiája 12. Hódmezővásárhely északi határa*. Szerk.: Benkő Elek – Berta Adrián – Bondár Mária. Budapest, 2022. 41–70.

Csányi Viktor: *Ereklyetartó mellkereszt előlapja Hódmezővásárhely-Kingécről*. A Tornyai János Múzeum Évkönyve 4. Hódmezővásárhely, 2022. 51–55.

Szabó-Hubay Attila Győző: *A hódmezővásárhelyi körtöltés déli szakaszának levéltári, helytörténeti, régészeti kutatása a tram-train nyomvonalán és azon túl.* A Tornyai János Múzeum Évkönyve 4. Hódmezővásárhely, 2022. 59–84.

Terendi Viktória A fotografikus képi struktúra alkotóelemei és jellemzőik – 20. századi családi fényképek példáin keresztül. In: *Per Aspera ad Astra.* A Pécsi Tudományegyetem művelődés- és egyetemtörténeti közleményei, IX. évf. 2022/1. sz. 90-112.

Terendi Viktória: Üvegbe zárt múlt. A Néprajzi Gyűjtemény üvegkollekciójának néprajzi és történeti értékei. In: *A Tornyai János Múzeum Évkönyve IV.* Hódmezővásárhely, 2022. 85-106.

VI/7. Kiállítási forgatókönyvek száma:

Mit adott Hódmezővásárhely a magyar régészetnek? A szegedi egyetem régészeti tanszékének kutatási eredményei. (SZTE-TJM közös kiállítás)

Igazgatók emlékezete - Dr. Dömötör János, a kultúraközvetítő, a múzeumgyarapító A vitézavatás száz éve – fejezetek a Vitézi rend történetéből – Elek Andrással közösen

Lőkös műterméből - kiállítás Lőkös Sándor (1912-1993) fotográfus emlékére – Oláh András Pállal és Makó Károllyal közösen

VI/8. Nyomtatásban megjelent tudományos kiadványok példányszáma (összesen) és a remittenda aránya (%)

Tudományos kiadványok száma: 1, példányszáma: 300 db, a remittenda aránya 100,0 %

- *Századfordulós Vásárhely ahogyan Kiss Lajos látta 2022.* A Tornyai János Múzeum néprajzkutatójának Kiss Lajosról írt tanulmánya, valamint Kiss Lajos életrajzi írásai a néprajzi- és a helytörténeti gyűjtemény fotóival illusztrálva. Szerkesztő: Terendi Viktória. Hódmezővásárhely, 2022., 79 oldal, 300 példány/300 példány

A kiadvány értékesítése 2023-ban kezdődött.

VII. MŰTÁRGYVÉDELEM

VII/1. Megelőző műtárgyvédelemre szoruló összes műtárgy száma: 253 532 db

Régészet	214 658
Néprajz	14 168
Helytörténet	21 280
Képzőművészet	3 430

VII/2. Aktív állományvédelmi kezelésre szoruló összes műtárgy száma: 6 920 db

Régészet	5 300
Néprajz	720
Helytörténet	840
Képzőművészet	60

VII/3. Tárgyévben megelőző állományvédelembe vont összes műtárgy száma: 39 421 db

Régészet	4 041
Néprajz	14 140
Helytörténet	21 240
Képzőművészet	0

VII/4. Tárgyévben aktív állományvédelmi kezelésbe vont összes műtárgy száma: 1 656 db

Régészet	1 598
Néprajz	55
Helytörténet	0
Képzőművészet	3

VII/5. Állományvédelmi beavatkozás alá vont és az állományvédelmi kezelést igénylő teljes állomány aránya: 23,9 %

Állományvédelmi beavatkozás alá vont és a teljes állomány aránya: 15,54 %

Régészet	1,88 %
Néprajz	99,83 %
Helytörténet	99,8 %
Képzőművészet	-

VII/6. Állományvédelmi felelős helyszíni bejárása (muzeális intézmények száma, alkalmak száma): 5 helyszínen, 1 alkalom

VIII. Egyéni továbbképzés

Régész munkatársunk felvételt nyert a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen államilag finanszírozott doktori képzésre (Történelemtudományi Doktori Iskola).

A múzeumi könyvtáros 2022/2023-es tanévben befejezte a Szegedi Tudományegyetem *informatikus könyvtáros* szakán tanulmányait levelező, államilag finanszírozott alapképzésen.

Múzeumpedagógus munkatársunk megszerezte a *kulturális mediátori* mesterdiplomáját a Szegedi Tudományegyetemen.

Néprajzkutatónk a Szegedi Tudományegyetem Történettudományi Doktori Iskola Modern Kor Program műhelyvitáján 2022. július 7-én doktori értekezését változtatás nélkül elfogadták.

Továbbá részt vett az alábbi képzéseken:

Bevezetés a Múzeumi Spektrumba (online szakmai továbbképzés, OMMIK)

Néprajzos muzeológusok továbbképzése (2022. okt. 5-7., Néprajzi Múzeum)

Helytörténészünk 2022. június 29. és július 1. között részt vett a Magyar Múzeumi Történész Társulat Szegeden rendezett XXIII. konferenciáján és szakmai továbbképzésén.

IX. EGYÉB

IX/1.a. Gyűjteményi munka:

A könyvtár állománya 53 db könyvvel gyarapodott. Ebből 18 db ajándékozás és 35 db csere útján került a könyvtárba. A könyvtár állománya 2022. december 31-én 10.814 db volt. A könyvtáros a könyvtári statisztikát elkészítette és elküldte a Somogyi-könyvtárba.

IX/1.b. Nyilvántartás:

A múzeumi könyvtáros elvégezte a beérkező folyóiratok rendszerezését, valamint megrendelte a következő évi folyóiratokat. A beérkezett kiadványokat nyilvántartásba vette.

IX/1.c. Katalogizálás, rendezés

A könyvek jelenleg hagyományos rendszer szerint helyezkednek el a polcokon. Minden feldolgozásra kerülő könyv gerincén szerepel az új raktári szám.

XI/1.d. Egyéb feladatok

A múzeumi könyvtáros segített a kollégák tudományos munkájának előkészületeiben, dokumentumok digitalizálásában, a szakirodalom kutatásában mind belső munkatársaink, mind bejelentkezett kutatók számára (nyomtatott, illetve elektronikus dokumentumokban. Tevékenyen részt vesz a múzeumi programok megvalósításában, a diákmunka koordinálásában, helyettesítőként pénztárosi feladatok ellátásában, folytatta a múzeumi Facebook oldal koordinálását. Továbbá végezte az online könyvrendelés ügyintézését és a könyvrendelések postázását, bizományosi szerződések előkészítését és lebonyolítását. Gondoskodott a cserepéldányok, valamint kötelezpéldányok elküldéséről is.

IX/2. Múzeumi nyilvántartással kapcsolatos tevékenység

Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ 2022. évi könyvtári statisztikai jelentése a Kulturális és Innovációs Minisztérium (korábban EMMI) Statisztikai Főosztálya számára határidőre benyújtásra került.

A Tornyai János Múzeum, az Alföldi Galéria, az Emlékpont, a Magyar Tragédia 1944 és a Csúcsi Fazekasház 2022. évi statisztikai jelentése a Kulturális és Innovációs Minisztérium (korábban EMMI) Statisztikai Osztálya számára határidőre benyújtásra került.

IX/3. A munkatársak tevékenysége, tisztsége szakmai, szakmai-társadalmi és szakmai-érdekvédelmi szervezetekben

Magyar Könyvtárosok Egyesülete (1 fő tag)

Magyar Régész Szövetség (1 fő tag)

Hódmezővásárhelyi Szeremlei Társaság (1 fő alelnök, további 1 fő tag)

Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület (1 fő tag)

Magyar Múzeumi Történész Társulat (1 fő tag)

MAOE (1 fő)

Magyar Restaurátor Kamara (1 fő tag)

Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ KKDSZ Alapszervezete (13 fő)

A múzeumi munkatársak adatközlése alapján összeállította:

Domjánné Szénási Edit

mb. főigazgató

**A NÉMETH LÁSZLÓ VÁROSI KÖNYVTÁR ÉS PÓSA LAJOS
GYERMEKKÖNYVTÁR
2022. ÉVI BESZÁMOLÓJA**

1. Rövid összefoglaló

a. sikerek, eredmények és trendek

A válsághelyzet ellenére a könyvtár nyitva tartása egész évben biztosított volt, bár energiatakarékossági okokból hozott fenntartói döntés alapján 2022. novemberétől kisebb alapterületen működtünk. A folyamatos nyitvatartásnak, a friss dokumentumbeszerzéseknek és az igényeknek megfelelő tudatos programszervezői tevékenységünknek köszönhetően a látogatói számok a tavalyi évhez képest megduplázódtak, 11 33 fő < 23 166 fő (205%).

b. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

3 tavalyról áthúzódó pályázatot valósítottunk meg sikeresen:

- a gyermekkönyvtár olvasóklubjának nyári táborát,
- a Galyasi-verseskötet megjelentetését,
- a könyvkötészet működésének segítését szakmai eszközök és anyagok vásárlásával.

Szolgáltatásaink technikai hátterének fejlesztései:

- új paravánszettek vásárlása a kiállításokhoz,
- dobogó készíttetése az olvasótermi programokhoz,
- gyermekkönyvtári polcok vásárlása,
- új lamináló- és spirálozógép beszerzése,
- idősek könyvválogatását segítő gurulós kocsi beállítása (alapítványi támogatásból),
- helyismereti előadásaink YouTube csatornán való közzététele,
- RFID technológia bevezetésének megkezdése (szerződéskötés 2022. decemberben),
- társasjátékok beszerzése kölcsönzés kialakítása céljából,
- a helyismereti gyűjtemény régi hírlaptárának teljes megjelenítése az ADT-ben.

Programok tematikai megújulása:

- gépírás tanfolyam indítása felnőtteknek (2022. októberétől),
- Kulcs a szomszédoláshoz: 10 órás kezdő román tanfolyam indítása,
- csillagászati előadássorozat használói igények alapján,
- társasjáték klub és PS/VR-nap indítása a gyermekkönyvtárban.

c. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

A szakmai célkitűzések képviselését nehezítették az év során bekövetkezett vezetőváltások és a fenntartói döntések miatti bizonytalanság (két főigazgató váltás, a könyvtári igazgatóhelyettesi státusz megszüntetése, majd visszaállítása). Az újabb főigazgató távoztával

december végétől a könyvtárigazgató látta el az összintézmény képviselőjét is. Ugyanakkor a megfogalmazott fenntartói elvárásokat teljesítettük.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Az RFID-technológia bevezetését a fenntartó támogatásával nagyobb ütemben tudjuk megvalósítani. Év végén sikeresen lefolytattuk a beszerzési eljárást és kötöttünk szerződést 2023. évi megvalósítással.

b. A pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Mindhárom korábbi NKA-pályázatunkat sikeresen megvalósítottuk (nyári tábor, Galyasi-kötet és kötetes eszköz- és anyagbeszerzés). 2022. évben beadott további NKA-pályázatunk – irodalmi rendezvények megvalósítására - nem kapott támogatást.

3. Szervezet

A városi könyvtár 2022. január 1-től a Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ telephelyeként működik tovább, a dolgozók munkaviszonya a jogutód intézményhez való átszállással folyamatos. Az összintézmény képviselőjét a főigazgató látja el, a szakmai irányítás továbbra is a könyvtárigazgató feladata.

Változás az épületfenntartással kapcsolatban, hogy a könyvtári takarítók 2022 márciusától ismét a könyvtár létszámkeretébe kerültek vissza (korábbi kiszervezés miatt év elején még a HVSZ Zrt. munkatársaiként látták el feladataikat).

Egy feldolgozó kolléga távozott, de a szakmai létszám változatlan maradt 2022 júniusától az új igazgatóhelyettes felvétele eredményeképp.

Humán erőforrás kapacitásunk bővítésére hosszabb idejű közfoglalkoztatásban 1 fő számítógépes adatrögzítő alkalmazását tudtuk biztosítani, továbbá a nyári diákmunka programban júliusban 2 fő, augusztusban 1 fő diák segítette könyvtári munkánkat.

Az év során az alábbi akkreditált továbbképzéseken vett részt könyvtári munkatárs:

Kulturális marketing – 60 óra, NMI (Szeged) (1 fő)

ÁBPE I. – 60 óra, NAV (e-learning) (1 fő)

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása:

2022-ben folytatódott a könyvtár tetőzetének felújítása a tetőtéri ablakok cseréjével.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

A könyvtár a reprográfiai igényeket egy újabb multifunkciós géppel szolgálja ki, melynek működtetése bérlet útján, karbantartása távfelügyelettel zajlik.

c. egyéb infrastruktúra -

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A dokumentumbeszerzés tervszerűen és zavartalanul folyt. A beszerzési forrásainkban változás nem történt. A beszerzésre fordított összeg: **12 020 121,-** Ft volt, melyből könyvekre 10 737 575,- Ft jutott. A beszerzett dokumentumok száma: 3938 darab volt. Nagyobb ütemben folytatódott az állomány tervszerű apasztása 8149 dokumentum törlésével.

Állományadatok 2022. dec. 31-én:

könyv (db)	161 654
bekötött folyóirat (db)	5 618
kartográfiai dokumentum (db)	2 57
nyomtatott zenei dokumentum (db)	46
egyéb digitális szöveges dokumentum	485
egyéb digitális hangdokumentum (db)	2 237
digitális képdokumentum (db)	653
egyéb dokumentum (db)	12 092
ÖSSZESEN (db)	183 042

b. gyűjteményfeltárás

Dokumentumaink feltárása a HunTéka integrált számítógépes rendszer katalógus-moduljában történik, mely a frissítése során a Qulto nevet kapta. A 3.0-s verzió frissítését követően a szükséges ellenőrzéseket megtettük, a javításokat megkértük.

c. állományvédelem

1 fő szakképzett munkatárssal működő kötéshelyi műhelyünk látja el a könyvtári állomány szükséges újra kötését, javítását. A fogyatkozó kötéshelyi anyagok beszerzésére, illetve az elhasznált eszközök pótlására (új ólombetűkészlet és betűbefogók) az NKA pályázati lehetőségét ragadtuk meg 2022-re áthúzódó megvalósítással.

A teljesített kötéshelyi megrendelések száma is emelkedést mutat (680 db < 803 db) az előző évi teljesítménymutatóhoz képest.

d. digitalizálás

2022 év februárjáig elkészült az Arcanumban a helyismereti állományunk utolsó újságköteteteinek digitalizálása is (újra kötöttünk kaptuk vissza a **133** db-os állományrészt: Vásárhelyi Reggeli Újság 1917-1922 és 1924-1944, Vásárhelyi Friss Újság 1928-1944, Friss

Hírek 1919-1928, Vásárhelyi Újság 1921-1939, Vásárhelyi Népe 1944-1949 és az Új Hírek 1939-1942.

Ezzel digitalizálttá vált a teljes helyismereti folyóiratállományunk, mely ez év tavaszától már országosan is hozzáférhető az Arcanum ADT adatbázisában, de intézményünkben merevlemezen is rendelkezésre áll (összesen 403.649 újságoldal).

További kisebb digitalizálási feladatokat hosszú távú közfoglalkoztatás keretében 1 fő számítógépes adatrögzítő alkalmazásával láttunk el. Ennek legjelentősebb tétele Szigeti János vásárhelyi sakk történeti füzeteinek digitalizálása.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

- a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

Gyermekek számára hirdetett programjaink száma növekedett. Rendszeresek voltak a gyermekkönyvtári foglalkozások. A tárgyévben 205 alkalom során 4361 fő részvételével valósult meg gyermekprogram.

A legnépszerűbb ezek közül a Babázó Klub és az általános iskolásokat célzó gyermekkönyvtári olvasóklub. Ez utóbbi önkormányzati támogatással működő programban (Kulcs az olvasáshoz) több mint kétszeresére nőtt a résztvevők száma (223 fő < 549 fő). Számukra rendhagyó irodalomórák keretében országosan ismert gyermekkönyv szerzőket hívtunk meg, így ebben az évben Berg Judit, Bendl Vera, Kertész Edina, Vadadi Adrienn, valamint Nyulász Péter látogatott el könyvtárunkba (10 alkalom, 712 fő).

Új programsorozatként elindítottuk társasjáték klubunkat és PS/VR napunkat.

Ukrán menekültek ellátása

Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus következményeként a városunkba menekült ukrán személyek támogatását önkéntesek segítették. A könyvtárban ingyenesen adtunk otthont a számukra heti gyakorisággal szervezett magyar nyelvtanfolyamnak (április 4-től június 20-ig), biztosítva a képzés technikai feltételeit. A 29 alkalommal tartott könyvtári órákon általában 8-14 fő vett részt.

Támogattuk továbbá az ukrán menekültek könyvtári beiratkozását, ezáltal a családok olvasmányokkal való ellátását (pl. angol gyermekkönyvekkel) is.

Közösségi szolgálat

Az érettségi feltételeként megszabott 50 órás közösségi szolgálat teljesítése érdekében könyvtárunk is fogad diákokat. Az iskolákkal való kapcsolattartást, a diákok koordinálását, tájékoztató órák tartását, mind iskolai, mind egyéni szinten is a gyermekkönyvtár látja el. 2022-ben 19 alkalommal 144 fő vett részt tájékoztató, érzékenyítő foglalkozáson.

A tényleges munkát 16 iskolából 91 középiskolás végezte könyvtárunkban. Összesen 32 iskolával van szerződésünk.

Használóképzések nyugdíjasoknak

Az idősebb korosztály a vírushelyzet után lassabban, s félénkebben mozdult ki otthonról. Többféle, személyre szabott kiscsoportos tanfolyamokkal vártuk őket: kezdő, haladó számítógép- és internethasználat, facebook, infokommunikációs eszközök használata és az egyre népszerűbb okostelefon használata témakörökben. 2022-ben 4 turnus, 14 alkalommal tartott képzésén összesen 18 fő vett részt.

b. helyben elérhető szolgáltatások

Könyvtárunk is aktívan segítette a 2022. október 1-től 16-ig zajló **népszámlálást**, ez idő alatt egy erre külön fenntartott és védett számítógépet biztosítottunk a lakosság számára a kérdőív online módon való kitöltéséhez, melyet főként idősebb, otthoni internet-előfizetéssel nem rendelkező látogatóink vettek igénybe, összesen 37 fő.

c. távolról elérhető szolgáltatások

2022 júliusában kikerült a Qulto eCard mobilapplikáció új verziója. A tárgyévben 2080 regisztráció született erre az elektronikus olvasójegy szolgáltatásra.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

Rendezvényszervező csoportunk munkája nyomán újabb tematikákat kínáltunk felnőtt látogatóinknak is. Olvasói igényeket kiszolgálva nagy sikerrel zajlott csillagászati előadás-sorozatunk, az évi 8 alkalom során 304 fő vett részt a programokon. Folytattuk havonta jelentkező helyismereti előadás-sorozatunkat is, mely a Vásárhely történetével foglalkozó kutatók rendszeres tudásmegosztására ad lehetőséget (2022-ben 9 alkalom, 238 látogató).

Olvasói kérések alapján a népszerű szerzők, előadók közül a Házasság hete alkalmából Mihalec Gábor, a költészet napján Nyáry Krisztián (Molnár Krisztina Rita és Kiss Judit Ágnes társaságában), az ünnepi könyvhéten Vámos Miklós volt könyvtárunk vendége, az OKN alkalmából Endrei Judit estjét szerveztük meg. Nagy népszerűségnek örvendett Klem Viktor monodrámá előadása, valamint Fábián Janka közönségtalálkozója is.

Kiállításaink egy részét sorozatba szerveztük, a hagyományos kiállításmegnyitóktól eltérően ezeken az alkalmakon vetítéses előadás formájában bemutatkozhatnak az alkotók, s beszélgetés formájában van lehetőségük a közönséggel való közvetlenebb interakcióra, „műhelytitkok” megosztására.

Ebben az évben első alkalommal csatlakoztunk – Zoltai Attila és Boldizsár Gábor alkotói tárlatvezetésével - a Múzeumok Éjszakája helyi programjaihoz június 25-én.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

Év elejétől megújult honlapon szolgáltatjuk a könyvtári információkat.

Március 22-én indult el a helyismereti gyűjtemény YouTube csatornája, melyen a helyismereti előadások és egyéb archív anyagaink láthatóak. Összesen 18 tárgyévi könyvtári esemény digitális felvételét töltöttük fel a csatornára, melyet 234 fő tekintett meg.

Facebook oldalaink külön-külön célozzák meg a gyermek-, illetve a felnőtt korosztályt. A felnőtt intézményi profilt 1940 fő követte, továbbá külön aloldala van a helyismereti gyűjteménynek 1100 követővel.

A gyermek FB-profil követőinek száma 315 fő. Külön FB-oldallal rendelkezik a könyvtári Babázó Klub, 796 követővel, ahová a szülők engedélyével rendszeresen feltöltjük a foglalkozásokon készült fotókat.

Emellett az Instagramon is jelen van az intézményünk, 348 követővel.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

2022-ben az alábbi területeken végeztünk használói elégedettségmérést. Papír alapon, a teljes könyvtári működésre vonatkozó igény- és elégedettségmérés az év nyarán (június) történt meg, melyben 180 könyvtárlátogató vett részt. A szabadszöveges válaszadások alapján legfőbb erősségünk a könyvtárosok segítőkészsége, kedvessége (53,3%), majd ezután leginkább a széles könyvválasztékot (21,1%) és a beszerzett könyvek frissességét (16,7%) emelték ki.

A legfőbb fejlesztendő terület az épített környezet korszerűsítése, hiszen mind az épület terei, mind a bútorzata elavult.

További elégedettségmérések: képzésekhez kapcsolódóan kérdeztük a résztvevők tapasztalatait, a Kulcs a nyelvtanuláshoz, a Kulcs a számítógéphez kurzusaink végén, ill. eseti jelleggel egy-egy könyvtári program kapcsán (pl. OKN).

b. önértékelés

Intézményi önértékelést nem végeztünk ebben az évben, de a kétévenkénti, szervezeti kultúrára vonatkozó felmérésünk megtörtént a teljes kollektíva bevonásával.

Ezen felül egyéni teljesítményértékelést is végeztünk 2021-es évre vonatkozóan az év tavaszán, mely újragondolt metodika alapján zajlott.

c. megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

A Somogyi-könyvtár által szervezett Könyvtári minőségirányítás elméletben és gyakorlatban című konferencián (április 11-13.) intézményünkben 2 fő vett részt.

d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

Az intézményben lezajlott személyi változások a minőségirányítási munkacsoportok újraszervezését tették indokolttá, mely a következő évtől realizálódik majd.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadás Kollégiumának 500.000 Ft-os pályázati támogatásából kiadtuk A névtelen harmadik : Galyasi Miklós összegyűjtött versei című kötetet, melyet az ünnepi könyvhét alkalmából 2022. június 13-án mutattunk be az érdeklődőknek.

9. Partnerségi együttműködések

- a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

2022-ben kezdődött meg a MH 5. Bocskai István Lövészdandár Zrínyi Laktanya Könyvtárával való érdemi együttműködésünk, melynek célja az olvasás népszerűsítése és a kölcsönzői aktivitás serkentése a honvédségi alkalmazottak körében. Ezen felül szakmai segítséget nyújtottunk a könyvtári integrált rendszer újratelepítésében is.

Szeptembertől több alkalommal nyújtottunk gyakorlati útmutatást a makói József Attila Városi Könyvtár munkatársainak, főképp a Huntéka folyóiratmoduljának használatában.

A közösségi szolgálathoz kapcsolódó iskolai együttműködéseink száma ebben az évben 2 újabb intézménnyel (Csongrád, Szentes) gazdagodott.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral kötött korábbi együttműködési megállapodás alapján a tárgyévben 3 mintaprogram honosítása valósult meg Az én könyvtáram projekt keretében. 1 munkatársunk vett részt a projekthez kapcsolódó online könyvtárszakmai konferencián márciusban.

Rendszeresen a felkérések zsűrizési feladatok ellátására is, iskolai versenyeken (versemesemondás) 5 alkalommal vettek részt gyermekkönyvtárosaink ilyen szerepkörben.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

- a. a könyvtár megjelenése médiumokban

A helyi médiával jó kapcsolatot ápolunk. Rendszeresen hírt adnak mind könyvtári programjainkról, mind a szolgáltatásokat érintő aktualitásokról. Honlapunk újjáalakításával, ott egy Google-naptár beépítésével egy dinamikusabb, könnyen követhető információs felületet biztosítunk a könyvtári ügyekben való tájékozódáshoz. A könyvkölcsönzések nyomom kísérése is egyre népszerűbb olvasóink körében az e-Card applikáción keresztül.

- b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Az év elejétől már mind látványában, mind struktúrájában megújult holnappal vagyunk jelen a digitális térben. Intézményi logónkat és fejlécünket is újraterveztettük, melyben a Tornyai János

Múzeum kiadványszerkesztő munkatársa volt segítségünkre, ő végzi a felnőtteknek szóló könyvtári plakátjaink szerkesztését is ettől az évtől. A gyermekeknek szánt információs anyagokat egyik gyermekkönyvtárosunk készíti.

Bár voltak rá kezdeményezések, de ösztönzési szinten nem valósult meg az egységes arculati elemek kidolgozása.

Mind a felnőtt részleg, mind a gyermekkönyvtár külön-külön e-postafiókkal rendelkezik, így az olvasókkal és partnerekkel való kapcsolattartás célirányos és gördülékeny.

A vármegyei hatókörű városi könyvtárral folytatott szakmai eredmények

2022-ben 1 fő segédkönyvtáros hallgató kötelező gyakorlatának teljesítéséhez biztosítottunk helyszínt és szakmai vezetést.

Az OKN keretében a Somogyi-könyvtárral közösen valósítottuk meg Endrei Judit közönségtalálkozóját.

11. Az energiaválság okozta változásokról

- a. Hogyan befolyásolta a könyvtári szolgáltatásokat és az intézmény nyitvatartását az energiaárak megnövekedése a 2022-es évben?

A fenntartó döntésének megfelelően az épület gyerekkönyvtári részét novemberben lezártuk, a fűtést temperáló fűtésre állítottuk, a gyerekkönyvtár állományát az olvasóterembe költöztettük át. Nyitvatartásunk változatlan maradt, így az összes szolgáltatásunk zavartalanul működött.

- b. Az egyes kulturális intézmények működését érintő veszélyhelyzeti szabályokról szóló 469/2022. (XI. 21.) Korm. rendelet rendelkezéseivel összhangban milyen fenntartói és intézményi intézkedések történtek a könyvtár szakmai működésére vonatkozóan?

A fenntartói intézkedések sem a könyvtár nyitvatartási idejét, sem szakmai működésünket lényegében nem szűkítették, feladatainkat el tudtuk látni, szolgáltatásaink csorbítatlanul működhettek az év során.

Készítette:

Domjánné Szénási Edit
mb. főigazgató, könyvtárigazgató

Melléklet: a Németh László Városi Könyvtár teljesítménymutatói
(beszamolo_nlvk_2022_mellekletek.pdf)

A BESSENYEI FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT 2022. ÉVI MUNKABESZÁMOLÓJA

A Bessenyei Ferenc Művelődési Központ 2022-ben mintegy 220 programot bonyolított le, közel 25.000 fős látogatottsággal. A programok között színházi előadások, koncertek, hangversenyek, kiállítások, iskolaestek, nyári táborok és jeles napi események is szerepeltek.

A művelődési központ munkatársai saját programok mellett aktívan segítette az intézmény más egységeinek és az önkormányzat programjait.

Színházi előadások

A járványügyi korlátozások miatt a 2020/2021-es évből két bérletes előadást 2022-ben játszottunk, a Zenthe Ferenc Színház Tanulmány a nőkről, illetve az Orlai Produkció Kaktuszvirág című előadását. A bérletes előadások mellett a Pesti Művész Színház is elhozta Vásárhelyre az Imádok férjhez menni című színdarabot. Az október 23-i ünnep tiszteletére Rubold Ödön és Nagyvárad Erzsébet tolmácsolásában megnézhatték a Színpad-kínpad című összeállítást. Novemberben újabb darabbal tért vissza a Pesti Művész Színház, ezúttal a Házassági leckék középhaladóknak című komédiát mutatták be.

A 2022/2023-as Bessenyei bérlet 6 előadást tartalmaz, amelyből hármat 2022-ben mutattunk be. A Sissi, a magyar királyné című operett nyitotta a szezont, ami teltházzal és hatalmas tapsviharral zajlott, majd novemberben a Turay Ida színház Fergeteges látogatás című előadására került sor. Az évet a Zenthe Ferenc Színház Advent a Hargitán című darabjával zártuk. A Bessenyei bérlet előadásait szavazás útján állítottuk össze, ennek köszönhetően 260 db bérletet értékesítettünk. A fennmaradó helyekre a jegyárúsítás folyamatos volt.

2022 tavaszán a Minibérlet 2 előadása adott lehetőséget az óvodáknak és iskoláknak színházba hozni a gyerekeket. Ebből a második előadást a Bessenyei Színkör állította színpadra. 540 gyermek és kísérő vett részt ebben a programban. 2022 őszén a Mesevár bérletet kínáltuk az óvodáknak, iskoláknak. Ez a bérlet 3 előadást tartalmazott. A jelentkezők száma kísérőkkel együtt: 657 fő volt.

Kiállítások

2022-ben 23 kiállítást szerveztünk, amelyeket több mint 20.000 fő tekintett meg. Januárban, a Magyar Kultúra Napja alkalmából Pilinszky János – Mozdulatlan elkötelezettség című roll up kiállításával nyitottuk az évet, majd februárban, a szerzetesek világnapja kapcsán ikon kiállítást láthattak az érdeklődők. A kiállításához prezentációs művészettörténeti előadás is kapcsolódott. Tavasszal Sipos Edit festőművész és Hajdú Ervin Ottó grafikus kiállítása volt megtekinthető, majd májusban a Nemzeti Művelődési Intézet – Tudásunkkal kézen fogva a közösségekért program zárásaként, a 2021-ben elindult új szakköreink alkotásaiból nyitottunk kiállítást (vesszőfonó, csipkeverő, nemez és mézeskalács szakkör). Az iskolaestekhez is kötődtek kiállítások, így a Péczely Attila Alapfokú Művészeti Iskola két alkalommal is kiállított nálunk, de lehetőséget adtunk a Domonkos Nővérek Liszt Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola, a Bethlen Gábor Református Általános Iskola és a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola diákjainak is a bemutatkozásra.

A város Cigány Nemzetiségi Tanácsa rajzpályázatot hirdetett 3-6 éves gyerekeknek, a Roma Kultúra Napja alkalmából, a rajzpályázat témája: A kedvenc mesém, melynek szintén a művelődési központ adott otthont. Egy másik, több hónapon át tartó projekt zárásaként Alkalmazott Művészeti Workshop kiállításunk is volt, mely projektből származó alkotás a művelődési központban talált végleges otthonra és bármikor megtekinthető. Tornyai János Múzeum Néprajzi Gyűjteményében őrzött eredeti hímzett párnavéget rajzolták és festették az eredetivel megegyező színezési és mintaszerkesztési elvek szerint, de jelentősen megnövelt méretben a workshop résztvevői. Az elkészült mű azóta is megtekinthető a BFMK II. emeletén. A nyarat a Bessenyei díjas Kankalin Néptáncgyűttes jubileumi gálájával indítottuk, melyhez kapcsolódóan „Emberöltő” című kiállítás is párosult. Ezt követően Krizsán Nóra Állati Jó arcok címet viselő grafikai kiállítását nézhették meg az érdeklődők, illetve Bajusz István önálló alkotó kiállítását nyitottuk meg. Szeptemberben a gyermekeknek kedveztünk, így volt veterán kerékpár, papagáj, játék, LEGO és Varázslatos természet című tematikus kiállítás is. Októberben Balla Gábor nosztalgia gyűjteményét tekinthették meg a látogatók a szocializmus időszakából. Novemberben és decemberben Prém Szabolcs kávéval festett képeit csodálhatta meg a közönség. Ezt követően bemutatkozott három roma festőművész, akikkel interaktív közönségtalálkozót szervezünk, illetve egy napig a roma kultúráról és mesterségekről is tájékozódhatott a közönség egy kiállítás keretében. Az évet Hajdú Mónika fotókiállításával zártuk.

Vásárhelyi Ifjúsági Klub

A TOP-6.9.2 „A helyi identitás és kohézió erősítése” pályázatnak köszönhetően 2022-ben is színes és változatos programokat tudtunk szervezni az Ifjúsági Klubba. Januárban Téli feltöltődés és Napindító könnyű jóga című eseményen a természetes módon elérhető test-lélek jóllétról kaphattak tájékoztatást a résztvevők, amely annyira sikeres volt, hogy tavasszal is megszerveztük ezt az eseményt. Februárban, a farsangi időszakban különleges mulatsággal készültünk a kisebbeknek, így egy napra szuperhősök lehettek a Marvel farsang keretein belül. A jelmezverseny mellett tematikus játékokkal kedveskedtünk a kicsiknek. Törekszünk folyamatosan bővíteni az Ifjúsági Klub játékaállományát, így márciusban társasjáték estet hirdettünk, ahol a fiatalok megismerkedhettek a Klub játékaival. Áprilisban Csajos napot szerveztünk a fiatal hölgyeknek, ahol egyedi ékszereket készíthettek Szabóné Olasz Orsolya irányításával, illetve megismerkedhettek az illóolajokkal. A programra nagyrészt a családok hölgy tagjai látogattak el, volt olyan család, ahol 3 generáció egyszerre készítette az ékszereket. Húsvét kapcsán Tavasz Ramazurival köszöntöttük a tavaszi szünetet, az ünnephez kapcsolódó kézműves foglalkozással és játékokkal szórakoztattuk a résztvevőket. A nyári időszakban az 5 héten át tartó közös falfestést Nyári Júlia alkotó vezette. A gyerekek a saját mintáikat rajzolhatták fel a falra és festhették ki őket. Június 25-én ünnepeltük az Ifjúsági Klub 1 éves fennállását, amit koncertekkel és hennafestéssel tettünk emlékezetessé.

A nyári szünet ideje alatt a klub nyitva tartását bővítettük, így mindennap 10.00 és este 20.00 között használhatták a gyerekek. A Klub nyári táboroknak is otthont adott, a szünet ideje alatt 4 különböző típusú tábor zajlott ott 6 héten keresztül.

Ősszel visszatértünk a bevált 17.00-19.00 óráig tartó nyitvatartásra. Október végén a tavaly hatalmas népszerűségnek örvendő Boszorkányos nap című rendezvényt ismételtük meg.

Az év utolsó negyedében felmérés készült a hódmezővásárhelyi fiatalok körében. A felmérés célja a Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ gyermek és ifjúsági koncepciójának megalapozása. A felmérés egyrészt egy online kérdőívre épül, amely a célcsoport ifjúsági szabadidős és kulturális tevékenységére kérdez rá az általános iskolások felső tagozatosainak és a középiskolások körében. A felmérés másik részét egy személyes találkozó képezte, amelynek otthont az Ifjúsági Klub adott. Ez alkalommal a város fiataljainak szabadidős, kulturális és közösségi tevékenységei kerültek fókuszba, amely téma megvitatására a „World café” módszer volt segítségünkre. A találkozón a meghívottak körébe tartoztak Hódmezővásárhely középiskoláinak diákönkormányzati képviselői, pedagógusok,

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város önkormányzati képviselői, közösségfejlesztők, a BFMK szakmai munkatársai, múzeumpedagógus, gyermekkönyvtáros, gyermek és ifjúsági ügyben érintett helyi civil szervezetek képviselői és olyan vállalkozók, akik találkoznak a célcsoporttal. A projekt 2023-ban folytatódik, amelynek a koncepció megalkotása mellett a célja az, hogy létrejöjjön az Ifjúsági Klub bázis csoportja, akikkel a város ifjúsági életét színesítő programokat tudunk megvalósítani.

Nyári táborok

2022-ben 26 tábort hirdetett az intézmény, melyből 24 valósult meg (az elmaradt táborokra nem volt kellő számú jelentkező). A táborok szervezésénél törekedtünk minél változatosabb programok biztosítására, hogy a gyermekek tartalmasan és élményekkel gazdagodva tölthessék a nyári szünetet. 2022-ben három turnusban szerveztünk Klímanócskák környezetvédelmi tábort, de a Mese, a Kaland és az Agyagműves tábor is több turnusban zajlott. 2022-ben új táborokat is indítottunk a beváltak mellett, így Divatterező és rajztábort, Sportágválasztó tábort és Csodakamra tábort is. Összesen 520 gyermek vett részt táborainkba.

TOP-6.9.2 „A helyi identitás és kohézió erősítése” pályázat

2022. július 29-én zárult a TOP-6.9.2 „A helyi identitás és kohézió erősítése” pályázat. A zárásig 77 programot valósítottunk meg ebben az évben, amiből 4 a művelődési központban, 12 az Ifjúsági Klubban, 4 a Tájházban, a többi pedig a célterületeken belül valósult meg. A programok között voltak kézműves foglalkozások, mint a Horgoló hétfők, ékszerkészítések különböző technikákkal, makramé, élményvarrás, punchneedle; hagyományörző rendezvények, úgy, mint Húsvétoló, Pünkösdi családi nap, Arató ünnep; családi rendezvények - Kishomoki szomszédoló, Kútvölgyi zenés délután, Újvárosi kavalkád, Görbe bögre táncház, Családi Gazdanap, Magyar Sport Napja -; ismeretterjesztő előadások – gombatúra, szobanövények gondozása, író-olvasó találkozók -; gyerekprogramok – gyereknapi, Kertvárosi Juniális, Marvel farsang, Dizájn műhely, Vásárhely kupa, Klímanócskákkal a Földért.

Rendezvények, programok

Az intézmény színpadán a nézők láthatták Vecsei H. Miklós Párbeszéd a sötétben című előadását, a Pajta színházi program fiataljai A Zördög és Dufla pofon című darabokkal

neveltették meg a közönséget, illetve a Lázár Ervin program keretein belül színpadunkon üdvözölhettük a Tiszavirág, az Abigél című előadást, az Oláh Dezső Triót és a Jazzformerst. A gyerekeknek is igyekeztünk korosztály szerinti programokat szervezni, így a nagyobbak februárban egy videós találkozón vehettek részt, a kicsiket pedig a Mazsola és Tádé című bábelőadással szórakoztattuk. Helyet adtunk Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város által szervezett Vásárhelyi Művészeti Díjátadó Gálának, illetve a Kárpátaljai magyarok díjátadónak, mazsorett versenynek, Magyar nóta estnek és több Dumaszínház előadásnak. Rendeztünk Petőfi szavaló versenyt, ahol Nagy Lili és Bencsik Levente megzenésített versekkel tette izgalmasabbá a műsort. A költészet napja alkalmából vendégünk volt Csujá Imre az Imi, mondj egy verset! című előadásával, a Kávészünet zenekar pedig rendhagyó irodalom óra keretében állt ki a versek mellett. A jó idő közeledtével szabadtéri programokat is szerveztünk, így márciusban elindult a CIMET kézműves piac, május végén Gyereknapot tartottunk, szeptemberben pedig 10. alkalommal rendeztük a Vásárhelyi Ízők Fesztiválját. Az őszi-téli szezont többek közt Boribon cicája bábelőadással, Népzenei zenekarok esttel, Pál Feri atya és Bagdy Emőke előadásával, Idősek napi zenés délutánnal, Szeged Classic Trió koncerttel, író-olvasó találkozóval és Dr. Csernus Imre estjével tettük színesebbé, továbbá a Péczely Attila Alapfokú Művészeti Iskola hétről hétre vonószenevari és zenekari próbákat tartott, és rendszeresen szervez koncerteket az intézményben.

Jeles napi események, néphagyományhoz kapcsolódó rendezvények

A művelődési központ kiemelt figyelmet fordít a hagyományok ápolására. Évek óta egyedi módon búcsúztatjuk a telet a vásárhelyi lovas szakosztályok közreműködésével a Télbúcsúztató lovasfarsang című rendezvénnyel. A lovasok és lovaik ötletes jelmezben vonulnak fel a városban a BFMK elé, ahol együtt temetik a telet látványos programokkal. A 2022-es év újdonsága volt, hogy kutyás farsang is színesítette a rendezvényt. Áprilisban a Kopáncsi Tanyamúzeum adott otthont a Szent György napi kihajtás című eseménynek, ahol többek közt terelőkutya bemutató és bográcsos pásztor ételek várták a kiérkezőket. A Népművészeti Tájházban megrendeztük a hagyományos Húsvétolót, majd a májusfaállításra is gondot fordítottunk. Pünkösdkor a népszokásoknak megfelelően pünkösdi királyt választottunk, augusztusban pedig érdekes csillagászati előadásokkal és közös piknikkel vártuk az érdeklődőket a Hullócsillagles című rendezvényünkre. Szeptemberben a Magyar Népmese Napja alkalmából bábelőadással, mesekuckóval és kézműves foglalkozással kedveskedtünk a gyerekeknek, novemberben pedig Szent Márton napot ültünk a Tájházban, ahol a főszerepbe

ezúttal is a liba került. Az évet az adventi ünnepkörhöz igazítva, kézműves foglalkozásokkal és autentikus programokkal zártuk.

Bessenyei Színkör

A felnőtt színkör (13 fő) hetente 2x2 órában próbált, hétfőn és csütörtökön, vagy kedden és csütörtökön 16.30-18.30-ig. Ezen kívül abban az esetben, amikor bemutatóra készültek, gyakori volt a hétvégi, akár egész napos próba is.

A Bessenyei Színkör 2022. február 12-én Székkutason adta elő nagy sikerrel a Tabarin mester csínytevései című francia népi komédiát, majd 2022. február 17-én a BFMK-ban láthatta a közönség a darabot.

A Csipkerózsika ébredése című zenés mesejátékot a gyerekeknek készítette a Bessenyei Színkör, de családi programnak is kiváló, mivel nem csak a klasszikus történetet látjuk, hanem átírták a mai kor képére, sok poénnal is fűszerezték.

A Csipkerózsika ébredése a 2022 Tavasz Minibérlet második előadása volt, összesen 540 fő látta. Előadták a Nyugdíjas Szövetség rendezvényén is, de vitték tájolni Mindszentre és a Bodzási úti régi iskolához is. Az utóbbi helyszíneken 140 főt értek el. 2022 őszén a darabot 2 alkalommal mutatták be a BFMK-ban vasárnapi matiné előadások keretében.

A Bessenyei Színkör 2022-ben 3 alkalommal tartott vidám irodalmi estet a Népkerti Sörkertben, amelynek célja a társulat népszerűsítése, tevékenységének szélesebb körű megismertetése volt. 2022. 01. 14-én Féltékenység-Rögtönzős, beugrós est, 2022. 03. 04-én Nő a tét-Rögtönzős, beugrós est nőnapra, 2022. 05.14-én Okularé felolvasó est Az érkező címmel.

A Bessenyei Színkör 2022 novemberében kezdte felújítani a 2017-es év sikerdarabját, Petőfi Sándor: A helység kalapácsa című komikus eposzt. Céljuk ezzel méltó emléket állítani a költő születésének 200. évfordulójára. (A felújított előadás premierjére 2023. január 20-án került sor.)

A Színkör részt vett városi rendezvényeken. Különböző irodalmi összeállításokkal voltak a Trianon emlékünnepeken, és az Idősek Világnapján, illetve aktív résztvevői egy nemzetközi kortárs sorozatnak, az Okularé Projektnek. A nyári szünet kivételével kéthavonta tartanak kortárs dráma felolvasó esteket különböző helyszíneken. 2022-ben 4 alkalommal volt Okularé est, összesen 80 fő részvételével.

Tánciskola

A pandémia után a tánctermet használó csoportoknak meg kellett küzdeniük a résztvevők visszacsalogatásának nehézségeivel, a vírus előtti létszámot sokat nem tudták elérni azóta sem, emiatt az eddigiekhez képest kevesebb óraszámban veszik igénybe a termet. Érkeztek új megkeresések is, így a Városi Fúvószenekar, Fogarassy Judit Balett és Jazztánc Stúdió, a Promenád TSE, a Szépkorúak Táncsoportja, a Stars of Hope Táncegyüttes és a Ritmus Tánc- és Fitnesz Stúdió mellett év végéig hastáncfoglalkozás is volt a teremben.

Bérlő	Vezető	Létszám/hét
Aerobic csoport	dr. Zsurzsáné Kovács Katalin	35 fő
Városi Fúvószenekar	Vágó János	40 fő
Fogarassy Judit Balett és Jazztánc Stúdió	Fogarassy Judit	30 fő
Promenád TSE	Móczó János	16 fő
Ritmus Tánc- és Fitnesz Stúdió	Tombácz Hajnalka	26 fő
Senior tánc	Nagyhegyesi Istvánné	5 fő
Hastánc	Kovács Boglárka,	24 fő
Stars of Hope Tánciskola	Mérnyei Ilona	25 fő

Szakkörök

Az intézményben hétről hétre rendszeresen működnek szakkörök. Állandók között említhető a szövő, hímző-foltmozaik, tűzzománc, gyöngyékszer készítő szakkör. 2021. év végén további négy szakkört indítottunk útjára, melyek 2022 májusában egy két hetes kiállítás keretében lezárultak. A vesszőfonó, nemezeli, csipkeverő és mézeskalács készítő szakköröket a Nemzeti Művelődési Intézet - Tudásunkkal kézenfogva a közösségekért programja keretében indítottuk útjára, és amely programból szakköri alapanyagokra és szakkörvezetői díjakra kaptunk támogatást. Meglévő palettánk Nyári Júlia professzionális alkotó jobb agyféltekés rajzszakkörével és Piti Julianna művészeti alapozó rajzszakkörével bővült.

Szakkör	Vezető	Alkalom	Létszám
Szövő,- hímző	Erdei Gábor Jánosné	kedd	7
Margaréta Foltmozaik Műhely	Pokomándy Zsuzsa	kéthetente hétfő	4
Tulipán Foltmozaik Klub	Kéryné Joó Sára	havi 1x	8
Tűzzománc	Kanyó Natália	péntek	5
Gyöngyékszer készítő	Krizsán Nóra	szerda	3
Agyagműves szakkör	Piti Julianna	hétfő, szerda	9
Vesszőfonó szakkör (NMI)	Gál Istvánné	csütörtök	10
Nemezeli szakkör	Aba P. Ákos	kéthetente szombat	8
Csipkeverő szakkör (NMI)	Pesti Katalin	csütörtök	5
Mézeskalács készítő szakkör (NMI)	Sipos Róbert	hétfő	10
Szépkorúak Néptáncsoportja	Juhász Istvánné	hétfő, csütörtök	22
Lucien Hervé Kamera Klub	Dömötör Mihály	kéthetente kedd	15
Jobb Agyféltekés Rajzsakkör	Nyári Júlia	szerda, szombat	6
Művészeti alapozó Rajzsakkör	Piti Julianna	kedd	5

Munkatársak képzése

1 fő közművelődési szakember 2021 óta a Szegedi Tudományegyetem *kulturális mediáció* (MA) szakos hallgatója, 2023-ban szerzi meg diplomáját.

1 fő rendezvény technikai asszisztens 2021 óta a békéscsabai Színitanház *szcenikus képzésére* jár, 2023-ban fejezi be a képzést.

Fejlesztések

A régi Nec PA600X projektor helyére beszerzésre került 2022-ben egy EPSON EB-L1505UH projektor és hozzá egy ELPLM11-es optika. Erre azért volt a szükség, mert a meglévő 10 éves vetítő tulajdonságai már a használat és a megnőtt minőségű vetítési igények miatt nem volt elegendő. Azért került a választás erre a projektorra, mert cserélhető optikája és működési elve lehetővé teszi, hogy a színházteremben bármilyen távolságban jó minőségű képet tudjunk vetíteni. Egy ilyen gép megvásárlása mellett az játszott döntő szerepet, hogy gyakran érkezik olyan produkció a művelődési központba, aminek feltétele a minőségi vetítés, így amíg nem rendelkezünk saját technikával, ezeket minden alkalommal bérelni kellett.

Az épületben 2022-ben karbantartások és javítások is történtek, ebből egy nagyobb a színpad melletti tűzcsap csőtörésének javítása volt. (Az alkatrészt Németországból, a szerszámot hozzá pedig Budapestről kellett beszerezni.) A pályázati kiírás útján nyertes cég a színházterem teljes szakaszában elvégezte a karbantartást és a vizsgálatot, hogy reményeink szerint a további meghibásodást kizárjuk.

2022-re volt tervezve a légttechnikai rendszer javítása és a külső falburkolatok festése, ezek a beruházások azonban nem valósultak meg.

Készítette:

Kiss Tímea
közművelődési szakember
programszervező

Gál Boglárka
igazgató
Bessenyei Ferenc Művelődési Központ